

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 6 frt 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 5 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 50 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos peth sor egyszer 10 kr, minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitólár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A felozlás tünetei.

Arad, deczember 12.

Az országgyűlésen most folyó vita egyrészt, és a vidéki pártelet másodalt kétségbe nem vonható tanubizonyosságát nyújtja annak, hogy az ellenzék azon párt-töredékei melyek nem a közélet hagyományain növekedtek, hanem melyeket az újabb alkotmányos érában sértett egyéni vagy osztály érdek teremtett és tartott fön, végéhez közelegnek efemer életüknek. Az *eszközökben* egyesült eme pártok arcuzatán ép úgy felismerhető az elháríthatatlan felozlás biztos előjele, mint a hogyan azt a haldokló ember képen mutatja a „*facies hypokratika*“.

A parlamentben ugyanaz a hitvány vádaskodás, és megtrálgalmazás járja, a mit a mult országgyűlésen folytattak. A meg nem engedett, a tisztességtelen fegyvereknek a kicsinyességig, a nevetségesig való kihasználása, az a személyes ungorkodás, a neveletlen gyermekek nyelvöjtögetése, mely a gyöngeséget az ignoranciát és e tehetetlen haragot egyaránt jellemzi, az az egyedüli, a mit a harcias ellenzék a többség ellen tud és akar alkalmazni. Gyűlöletessé nevetségessé akarja tenni a kormányt és többséget minden áron és maga lesz szálnalmassá. Odáig súlyed a jó izlése még az öt szolgáló sajtónak is, hogy a többség vezérszónokának beszédjét sem közli másként, mint hazug módon és rossz hizsemű ferdítésekkel kiszinezett olyan

mondattöredékeknek, melyek a folytonos és „*sikerült*“ ellenzéki közbeszólások folytán csak derűtséget keltettek.

A vezető szellem, az ötlet, a lélek teljesen elszállott az ellenzéki taktikából és enunziációkból. A felsőbbség érzetének az a biztossága és emelkedettsége, mely a komoly célokat, az igazságban gyökeredző hitet és a jövő sikerébe vetett bizalmat jellemzi, az ellenzék akciójából teljesen hiányzik. Apponyi válaszfelirata csakugy mint a vele egyvívású többi ellenzékieké nem egyebek, mint jogosulatlan vádaskodások és azokra alapított nevetséges követelődzések. A kormányt vesztegetőnek, a nemzetet vásárolhatóknak tüntetik fel és a korona önhatalmu beavatkozását követelik. Oly annyira vakmerők az együgyűség szimulálásában, hogy a kormányt vádolják azért, mert a választási törvények megbuktak, holott ők buktatták meg azokat a felsőházban; ők már azzal sem törődnek, hogy ezt mindenki tudja, s őket mindenki hazugoknak tartja. Már nem tudnak pirulni.

Hát még oda künn a házon kívül és odalenn a vidéken! Ahol az ellenzéki irányzat nagyobb hatalom- és befolyásra vergődik, ott oly terrorizmussal lép föl, mely a társadalom békéjét csakhamar megbontja, majd elnyomja annak egy részét, végül a személy és vagyonszolgálatot veszedélyeztetni úgy hogy a visszahatás seholy el nem marad.

A néppárt a hierarchiát akarta hatal-

mába keríteni, és annyira ment, hogy annak vezére legutóbb egy főapátot üldözött ki durvaságával a saját házából, a kinek más hibája nem volt, mint hogy még elment a tanácskozásukra. Csak ez az eset kellett még hozzá, hogy a főpapság és általában a hazafias klerus megtagadja a katolikus egyház ezen fatyuhajtását.

Az Apponyi és Ugron párt már csak egyes községekben tartja fön magát mint holmi terrorista szövetkezett. De mindenütt vaióságos bandának bizonyulnak, mely ellen az intelligencia előbb-utóbb fellázad, és kiveri őket a pozíciókból, melyet illetéktelenül és a kösvagyon veszélyeztetésével foglaltak el.

Jászberényben az Apponyi párt elnöke volt a polgármester, és a párt oszlopos tagjai ültek a közhivatalokban és bírták a bizalmi helyeket. Azóta a polgármestert el kellett mozdítani helyéről, de a régi párthivek utolsó virtusa volt, hogy Apponyinak, mint a választást vezető közegek mandatumot loptak; azóta a felháborodott intelligencia mindenünnen kiverte a „vezér“ párthiveit, és remélhetőleg Jászberényben is megszűnt ezzel a kísértet járás.

Hát Szentesen! Ez volt az igazi fészke a Simával és Ugronnal tartó ellenzéknek! A csongrádi sérelmekkel egész éven át lehetett vigan obstruálni. Most itt is vége. A Simával tartó kupaktanács nagyon rossz hirbe keveredett. Elvitték a P a n d o v i t s lelkész főkortest a börtönbe,

Az „Aradi Közlöny“ tárczaja.

Doktorok és medikusok.

(Fővárosi levél.)

Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczaja. — Irta: Adorján Sándor.

A medikusok még mindig nagyon haragsznak és a közönség egyáltalán nem bírja az ő nagy haragjukat kellőleg méltányolni. Nem szóva a közönségnek azon csoportjairól, melyekben egy-egy, esetleg kegyetlenül megbuktatott szigorú sir, a többi ilyen formán okoskodik:

Mi közöm az egész dologhoz? Annyit látok csupán, hogy a budapesti egyetemről nagyon sok tudatlan orvos kerül ki, s hogy ott Kovács tanár nemcsak európai kitűnőség, de ezt a hirt mindeképen meg is érdemli. Ha tehát ő sürűen buktat, bizonynyal igaza van, mert így csak kevesbedik a tudatlan orvosok száma.

S a közönségnek a maga istónszerű véleményvilágításában van egy kis igaza, mint rendszeren. Kovács tanárnak is minden bizonynyal igaza van, de az a baj, hogy a medikusoknak is igazuk kell hogy legyen.

Hogy fér össze ez a sokféle igazság, a melyek egymás jótómán lerontják? Mert ha valamiről határozottan azt állítjuk, hogy az

felete, ki van sárva az, hogy az ugyanabban az időben fehérnek is legyen mondható.

Asas: talán mégis van rá eset, hogy az ellentéteket össze lehet egyeztetni. Mert ha én az öklömet egy gyertya elé tartom, a ki az öklömön túl áll, épp olyan joggal mondhatja, hogy az öklöm árnyékában van, mint hogy a ki erről áll rajta, azt állíthatja, hogy de bizony meg van világítva. Hát csak a nézőponttól függ az igazság, a mely sohasem lehet abszolút.

Az bizonyos, hogy a medikusok mogaalma nem ölthetett volna olyan rendkívüli árnyokat, ha mogaalmuk híján volna minden jogosultságuk. De Kovácsról sem tehetjük föl azt a barbárságot, hogy okos és tanult szigorlókat merő kegyetlenkedésből elbukttasson. A ki annyi emberéletet mentett már meg, annyi szenvedést csillapított, annyi nyomorékot állított talpra, a ki tömérdek esetben olyan bátorsággal szállott szembe magával a kassás halállal: az nem lehet kegyetlen, gonosz ember.

Es a közönségnek is igaza van, nem akarunk tudatlan orvosokat!

Mert vannak tudatlan orvosaink is, még pedig abban a rettenő mértékben, hogy tömérdeken még azt sem tudják, a mit a nagyon tökéletlen orvosi tudományból tudhatnának. Hogy kapták meg ezek a diplomájukat? Erhetetlen és megbocsáthatatlan, hogy megkap-

hatták. De tényleg megkapták, és itt grasszálnak közöttünk és szinte azt lehetne mondani, hogy öldökölnek is, még pedig — joggal, törvényesen, aratva érte a közönség tiszteletét, a hatóság védelme alatt, az áldosat hálás és bőséges fizetsége mellett.

Egy orvosnak sebészi műttétet kellett elvégeznie. Egy legénynek elkapta lábát bokában a gép, összetörte, azt le kellett vágni. Ez a műttét rettenő, de nem feltétlenül halálos. A legény azonban belehalt. Mitől? — kérdezik. Elvértett, — hangzott a felelet. Nem lehetett volna az elvérzést megakadályozni? — firtatók tovább. Hisz a sebészet már olyan magas fokú!

— Ugyan! — mondá vállát vonogatva az orvos. Mit törődök vele olyan sokat. Hát meghalt. Nem jobb neki így? Hát érdemes egy szegény embernek az életét meghosszabbítani azért, hogy csak tovább kínlódjék? Hagyjátokót békében nyugodni.

Lehet, hogy az orvosnak az ő pesszimista bölcselkedésével igaza volt. De ezt a kérdést talán mégis csak az immáron „jobb“ létre szenderült lett volna egyedül jogosult eldönteni. Es ha ő is az orvos véleményén volt esetleg ugy a műttét után inkább fölakaszthatta volna magát, legalább így megőrizte volna függetlenségét a mikor függ vala.

Egy másik orvos, a ki szintén szeretet Budapestünkön kapta a „szabadalmát“, küldő-

Szabó Albert, Aradon, karácsonyi ajándékok.

Üveg porcellán, ezüstözött diszmű. lámpa és képkereket nagykereskedésben

Nagy választék. — Olcsó árak.

megkerestek a legszebb és legfinomabb

1898

Villanyos, gáz és petroleum lusterek.

most sikkasztónak bizonyult Pintér, a pártelnök s ha ez így megy tovább, akkor majd kevesen maradnak a pártasztal körül. Azt hisszük, hogy most már könnyű dolga lesz a szentesi társadalom tisztességes elemeinek, a Sima-féle bandával hasonlóképen elbánni, mint a hogy a jászberényi tette az Apponyiéval.

Mindenütt ugyanazon tünetek. A terrorista, a fakciózus, az illiberalis, a hazug, az anarchiára számító, a klerikális reakcióval szövetségű, a pánszlávokkal és a felforgatókkal paktáló ellenzék mint egy gonosz álom, mint a nemzet mellé üllő ércnyomás immár mulóban van. Elfoszték, megsemmisül és helyet hagy egy másik, egy valódi ellenzéknek, melynek haladottabb eszméi és irányelvei termékenyítőleg hatnak majd a többség államalkotó tevékenységére, és melynek kormányképesége csak bátorítani fogja ezt a többséget a nemzet igazának védelmében.

A képviselőház pénzügyi bizottsága hétfőn kezdi meg a jövő évi állami költségvetési előirányzat tárgyalását. A bizottság hétfői ülésének napirendjére ki vannak tűzve az u. n. kisebb budgetek, továbbá a belügyi és kereskedelmi társzák költségvetései. Mint tudva van, a bizottság már a múlt országgyűlés végén letárgyalta az egész állami budgetelőirányzatot s arról szóló jelentését még az országgyűlés füzesszája előtt be is nyújtotta. Igen valószínű ennél fogva, hogy a bizottság nem fog ezúttal tüzetesen beleboosátkozni a költségvetés részleteibe s három-négy ülésben végezni fog az egész előirányzat újabb átvizsgálásával.

Az alapítványok felügyelete. Dárday Sándor miniszteri tanácsos pénteken este megtartotta általunk előre jelzett előadását a jogászegyesületben. Akadémikus megvitatása volt az az alapítványok körül gyakorlandó állami felügyeleti jogok és a szép számú előkelő hallgatóság figyelmét a feldőlt kérdés fontossága szakaszerű, alapos fejtegetése megérdemelte.

Dárday mindenképp ismertette az alapítványokra vonatkozólag a XVI. század óta hozott törvényeket és II. József pátenását egészen a legutóbbi időkig. E törvényeket azonban senki sem vette figyelembe és az alapítványok kezelése körül a legnagyobb zavar mutatkozott, különösen

a katolikus egyházi alapítványoknak ninosen meg a szükséges ellenőrzést, melynek oka legfőképpen az, hogy a katolikus egyháznak Magyarországon az Erdélyrész kivételével ninosen autonómikus szervezete, s hol egyházi pénzek, káptalani alapítványok stb. kezelése felett a világi elemekkel vegyes, bizonyos ellenőrzést gyakorolnának. Különösen lehetetlen állapot az, amelyikben a görögkeleti egyházak alapítványait kezelik, mert itten abszolúte nem tudni, minő alapítványok létesnek mily esélőkre fordíthatnak azok, ugy hogy ő felsége legutóbb is indíttatva erőste magát intézkedni, hogy a szerb egyházak alapítványai még es év végéig leltárostassanak. Általában mondhatjuk, hogy a számszék ellenőrzése alatt nem álló alapítványokról a kormánynak egyáltalában semmi tudomása nincs és így az államhatalom nem tudja, minő nagy tömegű pénzeket és értéket kezelnek a káptalanok és egyházi közegek és hogy ez a kezelés az alapítók intencióinak megfelelően történik-e? Ily körülmények közt Dárday szükségessé tartja, hogy az alapítványok ellenőrzéséről s az államfelügyelet dolgában törvény alkottassék, mely törvény az egyházi és világi alapítványok közt különbséget nem ismer és csak felett egyaránt szükségesnek tartja az állami ellenőrzést. E törvényt nem úgy képzeli, hogy az részletesen intézkedjék az egyes alapítványok ellenőrzéséről, csak határozza el, hogy először: a léteső alapítványok és a szándék, másodsor: az új alapítványok az illető parlamenti vagy számszék ellenőrzés többségnek bejelölendők, harmadsor: minden új alapítvány létesítésekor a kormány jóváhagyása kikérésű; negyedsor: a kormány felügyeleti joga az alapító intencióinak érvényesítésére biztosítsassék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 12.

Megszóltat Apponyi Albert gróf, akinek pedig már pénteken el kellett volna mondanania azt, amit akart. Miért beszélt hát szombaton? Nagyon egyszerű a magyarázat: meg is találjuk nyomtatásban az egyik budapesti újság hasábjain: azért, hogy a beszéd publikálása a vasárnap megjelenő lapok révén történhessék. Eszünkbe juttatja ez a jótékonyági egyesületek titkárait, akik szintén vasárnap tétetik közzé garmadassámra a köszönetnyilvánításokat, mert akkor — többben olvasóink. Vasárnap jobban rá ér az ember, minden apró-cseprő dolgot kibetűzni a lapokból s így gondolkozott a nemzeti párt hosszú grófja is,

érezvén előre, hogy munkanapon vajmi kevesen fognak érdeklődni az ő újabb „megnyilatkozása” iránt. Ezért beszélt tegnap.

Ujat nem sokat mondott. Ismételte azt a többé már nem ismeretlen frázist, hogy ha politikája kivihetlenségét látná, menten és végkép megválnék a politikai vezérszerepléstől. Aztán más hurokat pengtetett. Nagy kegyesen elismerte, hogy a szabadelvű párt nem mindenütt erőszakkal győzött, hanem győzött azért, mert a választó polgárok hívei a liberálisizmusnak több kerületben és több városban. Hogy azonban ő és pártja a választásfelirati javaslatban ennek dacára is és végezetig csak a választási visszaélésekkel foglalkozik, annak nagy oka-toka van: az ország válságos helyzetének felismerése. Ennél a passzusnál astán kitört belőle az Ugron-izál elkéseredés teljes vehemenciával s feles számban emlegette a „nemzeti akarat”-ot meg a hasátságot. Ugy találja, hogy a mostani parlamentnek nincs meg a tekintélye — nem azért, mert Beöthy Ákos, az angol, kibukott — oh nem, hanem azért, mert nem képviseli a — nemzet érdekeit. Es nagy baj, különösen most, amikor a kiegyezés tárgyalása küszöbön van. Kijelentette azt is, hogy ő és pártja hiva a hármas szövetségnek. S ekkor kipattant a titok, miért nem vették tudomásul Apponyiék Bámfly választását, amelyet Polónyi interpellációjára adott. Azért, mert nem tartották helyesnek, hogy ilyen fontos kérdést pár szóval el lehessen intézni.

Es a tartalma a „nagy” beszédnek, amely abszolúte semmi hatást nem gyakorolt a házra. Hanem annál érdekesebb volt az ötödik választásfelirati javaslat: a néppárté. Ezt a saját külön véleményét Marsovszky Endre nyújtotta be. Mig is jegyezte az öreg Marsovszky mikor a vesérszónok kiemelkedett az ismeretlen szentek kiadód csoportjából:

— Az isten éltesse!

Marsovszky assal a merész állítással huzakodott elő, hogy ő és pártja a polgárok közt sem faj sem nemzetiség, sem vallás szerint nem ismer különbséget.

— Láttuk! Tudjuk! — hangzott fel rá a válasz hangos derűtség közt minden oldalról.

A szónok kijelentette astán, hogy ő a nemzetiségekkel nem paktálnak, de az ő javu-

lag gyógyította a kolerát. Az ő gondolkozási képességének, a jellemzésére szolgál ez az adat, a mely abból állott, hogy mindenütt lepeosátteltette a beteget, a hol csak az életért pusztító vérvesztésig sujtathatta. Szószent: igaz: lespanyolviasskoltatta. Természetes, hogy a szerencsétlen nyomorult, — a ki esetleg bármelyikünk is lehetett volna — rettentő kínokat szenvedett, a mikor a forró viasz összeégette, de astán a halál megváltotta még ezen kínjaitól is. Hogy is mondja Beaumarchais? „Ha a betegség meg nem öl, megölnék az orvosok”.

Erről a nevezetesem bergyógyító-ról különben leghamarabb tájékozódva voltak a gyógyszerészek, olyan hihetetlen recepteket csináltak. (Mert még latinul sem tudott, hogy legalább a szavát megértette volna annak, a mit irt.) A gyógyszerészek a mikor erre rájöttek, — adig hány emberélet pusztulhatott el a kezén! — rendszerint megkérdezték: „Kinek viszik az orvosságot? Mi brja van!” Es annak a nyomán adtak egészen más gyógyszert, a saját fejkéitől és tapasztalataik alapján. Így megsejtett egynehányszor, hogy a patikus véletlenül nagyon jól eltalálta a mi kellett, és a spanyolviasskos orvos kitűnő hírre is tett szert. Azóta még el is van bízakodva.

Egysser egy harmadik orvos meglátogatta az ő ügyvédbarátját, a kit éppen ugy talált, a mint egy osódügyben a gépgyártás rendkívül nagy kőcskázatairól értekezett. Az ügyvéd engedélyt kért arra, hogy munkáját folytathassa és befejezhesse, astán rövid vártatva nagy meglepődéssel tette le a tollat.

— Hát értess te ahhoz? — kérdé astán az orvos.

— Dehogy értek. Nem érthetek mindenhez. A mi hivatásunk nem is abban áll, hogy mindenhez értsünk, hanem abban áll, hogy nem értésünket senki észre ne vegye, — felelt őszintén az ügyvéd.

— E szerinti ajkőnség butaságából éltetek? — pattant föl az orvos.

— Eppen ugy, mint az orvosok, — szólt az ügyvéd.

Az orvos elnevette magát. Es volt benne annyi bátorság, hogy így feleljen:

— Van egy kis igazad.

A közönség azonban astán ast gondolja,

hogy az ügyvédnek igen sok igazsa lehetett.

Pedig ez az orvos egyike a legkiválóbbaknak a fővárosban. De volt olyan mértékben őszinta, hogy az orvosi tudomány rendkívüli korlátosságát beismerje, a mihez kétségkívül kellett legalább az, hogy a mit a gyógyítás művészeté prudokál, legalább assal tisztában volt. Az ánnepélyes póz, a gondosan begombolt fekete kabát, az elmerülten gondolkozó, mélyen eltöprenkedő ábrázat: ezek képesek legutóbb szór az orvos tudományát, mint a melyek a szuggerálás legfontosabb alkotórészei. Es legyünk őszinték: a szuggerálás, a tekintély rádisputálása nem is tartoznak a legmegvetendőbb gyógyszerek közé, és a mit hajdanán a papek elértek a hókuszpókuszszal, a titokzatossággal, a ráolvasással, ugyanezt cselekszik ma az orvosok is a pózolásal. Hísz az orvosok ugyszólván legmodernebb papjai a szuggerálásnak és a közönség semmiféle „szakmabeli” munkának ninosen olyan mértékben eladva, mint az orvosoknak. Sőt nagyon jól tudjuk azt is, hogy a legtöbb fűrdő, a melynek valamindő gyógyhatást tulajdonitunk, tulajdonképen

abból a szuggerálásból áll, a mivel az orvosok — persze nem ingyen — fölruhászik.

Arról azonban senki sem tehet, hogy maga az orvosi tudomány annyire tökéletlen és hogy a gyógyulást áhitó közönség a legnagyobb örömmel és szinte szándékos vakussággal engedi át magát a rászedetésnek. Csakhogy használjon, ez a fő. Hanem hogy az orvosok között olyan is legyen, még pedig fölös számmal, a kik azt sem tudják, a mit tudniok lehetne, azt már a közönség sem tartozik bekezeséges társul elviselni.

Es ha látja azt, hogy Kovács tanár egyre-másra buktatja a szigorlókat, azt, hiába! a közönség rossz néven venni a tudós tanárnak nem bírja.

As astán persze másik kérdés, hogy Kovács a saját tudományát igyekszik-e kellőképp közölni az ő hallgatóságával? Es hogy ha nem közli, vajjon egészen jogos-e, hogy akkor mégis olyan szigorú és erős az ő követelésében? Ambár ast nem vehetjük rossz néven, ha egy olyan roppant talentumu ember mint ő elremül attól a sivárságtól, a mit maga körül lát és szinte ádáz módon enged kifejezést obbeli indulatainak.

Nem tudom, hogy ma is ugy van-e az orvosi egyetemen, mint a minő akkor volt, a midőn én az egyetemről kikerülő fiatal orvosokat megfigyelhettem. Reméljük a legjobbat és higyük azt a mit lehet. Az egyetemi tünetéseknek az a hasznuk mindenesetre megvan, hogy az orvosok képzsére és a tanárok tudományára és kötelességük teljesítésének módjára vet egy kis éles világot. Es nem lehetetlen, hogy ennek még egysser a közönség is hasznát veheti.

kat épp úgy első akarják segíteni, mint a kis embereket.

— Haza beszél — jegyzete meg valaki zajos derűtségek közt.

Volt még egy másik beszéd: Molnár János apát uré. Ez a kiváló Zichy-kapacitás a néppárt központi irodáján védelmezte, a melynek tudvalevőleg bureau-hefje volt. Homár Mihályra emlékeztető logikájával kitűnő szorakozást nyújtott a mai ülésnek, melyről különben itt következik a részletes tudósításunk.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezso.

Jegyzők: Molnár Antal, Lehotsky Vilmos, Lávár Árpád.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezso br. miniszterelnök, Erdély Sándor, Darányi Iguász, Josipovich, és Lukács László miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Pongrácz Anselm esideig mandatumát be nem nyújtotta, ezért őt a Lészabályok nevében erre felszólította. (Helyeslés.)

Lehotsky Vilmos előadó jelenti, hogy Qsipkay Károly mandatumát az állandó igazoló bizottság rendben találta.

A válasz felirat.

Marsovszky Endre a néppárt nevében külön válaszfeliratot óhajtott benyújtani: Előbb azonban rövid vonásokkal válaszolni akarja pártja programját. Ok a 67-es kiegyezésnek hívei, melyet utógondolat nélkül támogatnak.

Madarász József: Isten éltesse. (Derűtség.)

Marsovszky Endre: Az egyházpolitika terén is a békét óhajtják. (Nagy zaj jobb felől.) Az ő pártja az ország polgárai közt sem faji sem vallási, sem nemzetiségi különbséget tenni nem tud és nem akar. (Hangok jobbról: Látnak!) Programjuk egyik sarkalatos pontja, hogy a éppen a kis emberek bajain segítsenek.

Azon vád, mintha ők a nemzetiségekkel akarnának szövetséget, alaptalan de azt tartják, hogy a nemzetiségekkel szemben is érvényesülni kell az igazságoknak.

Azután benyújtja a néppárt felirati javaslatát.

A javaslat kinyomatását és azt osztását a ház elrendeli.

Apponyi Albert gróf konstatálja, hogy felirata eitér a feliratok szokásos alakjától. Hogy miért választotta ezt a formát, azt nézete szerint a helyzet okadatolja. Programját azért nem fejtette ki, mert ez a program semmi- ben sem változott, nem változtatott rajta semmit a választások eredménye sem, mert még ha a közvélemény szabadon nyilatkozott volna meg ez sem bénította volna őket meg igazsáik küzdelmében, legfeljebb a megtévelyedett közvéleményt igyekeznének helyes irányba terelni, ha ő be is látná azt, hogy politikája kivihetetlen, akkor sem állna más irányzat szolgálatába, hanem, mint ezt már egy ízben mondotta végkép megválnék a politikai vesztésig szereptől.

A lefolyt választásokból azonban semmi következtetést levonni nem lehet s neki az a véleménye, hogy az ő pártjának eszméi mit sem veszítettek erőben az országban. (Helyeslés balról.)

Ő nem állítja azt, hogy a szabadelvű párt mindenütt erőszakkal győzött, beismeri, hogy lehetnek egyes városok, a hol a szavazó polgárok politikai nézeteire döntő befolyással voltak a szabadelvű párt politikai sikerei számos városban azonban a helyi érdekek minden egyéb felett diadalmaskodtak.

Arra, hogy felirati javaslatukban kitérőleg a választási visszaélésekkel foglalkozzanak, nem az egyéni sérelem indította őket, hanem az ország válságos helyzetének felismerése. (Úgy van! balról.)

Alkotmányos életünkben egyetlen faktor hiányzik: a nemzeti akaratnak szabad és őszinte megnyilatkozása, a mai állapot a végrehajtó hatalom abszolutizmusa, melyet a közönségnek, szavazata és nem akaratát támogat. Ezzel azután elvész a törvénytisztesség is, mert a nép erkölcsi erőt a törvényekben nem lát. De megint a nép szívében a hazafiság érte is. Azok az elvek, melyeket csak az állam igazságossága, a helyes intézmények kötnék a hazához, s a kikhez ezen felül még igazgatók is

közelférköznek, az igazságtalanságok által még jobban elfordulnak a hazától.

A parlament is elveszíti tekintélyét, mert ezt a tekintélyt csak az adja meg, hogy a népképviselőlet tagjai szabad vélemény nyilvánítás útján kerültek legyen a képviselőházba.

Az erkölcsi érdekek megóvása függ attól az összefüggéstől, mely választók és választottak közt fenn áll, ezért az a képviselőlet, melyet nem a nemzet egésze választott nem is fogja képviselni a nemzet érdekeit. (Igen! balról.)

Igy inog meg a parlament tekintélye. Ez soha nagyobb baj nem volt mint épen most, a mikor fontos nagy kérdések várnak döntésre, a melyekben nem magyar áll szemben magyarral, hanem Magyarország és egy idegen faktor érdek szférája állnak egymással szemben. Nézete az, hogy a választások által a legveszedelmesebb robbanó anyagot vittük be abba a közjogi kapcsolatba, mely Magyarország és Ausztria közt fennáll. (Helyeslés balról.)

Az előadó a szabadelvű irány győzelmét világos programjának tulajdonította, míg a nemzeti párt homályos programmal lépett a választók elé. Ő tudja azt, hogy például a kvótakeresékre nézve a szabadelvű programban nagy a kuszáltság. Hivatkozik a kvótabizottság álláspontjára, melylyel nézete szerint a miniszterelnök egyetértését soha nem nyilvánította. Programjukat azért vádolják kértelműséggel mivel az egyházpolitikát nem tekintették pártkérdésnek. Ebben ő kértelműséget nem lát.

Nézete szerint a választásokban a szabadelvű párt erkölcsi capitálisát kompromittálta, a mikor eszmékért a hivatalos pressió hatalmával lépett sorompóba.

Ezek az okok vezényelték őt trónbeszédének megsemmisítésében.

A külpolitikáról szól azután s az előadó tegnapi beszédére reflektálva, kijelenti, hogy ők a hármasszövetség hívei, a miniszterelnök választását azonban nem vették tudomásul Pongráczy interpellációjára, mert nem helyeselhetik, hogy ezt az ügyet csak néhány szóval intézzék el.

Felirati javaslatát elfogadására ajánlja. (Eljenzés és taps balról.)

Ő perox szünet után

Molnár János néppárti szolt. Kéri a ház elnézését az alkalommal még. Későbbben minden közbeszólást szívesen fog fogadni. (Derűtség.)

A választási visszaélésekről szól azután s csak azokról a jegyzőkönyvekről óhajtott beszélni, melyeket az általa vezetett központi irodába beküldtek. (Derűtség.) A vesztogetések-ről nem akar most szólni, (Zaj.) hanem egyéb visszaélésekről. Meghamisítják a választási listákat s a felszólalásokat igazságtalannul intézik el.

Kikel ezután a választási igazolványok rendszere ellen, a melyről pedig a törvény nem intézkedik. A választási elnökök működése is nagyon gyakran törvényellenes volt. Molnár egyébként csatlakosik a néppárt felirathoz.

Emmer visszautasítja Molnár vádját, a mit a Kuria ebben felhozott.

Makkfalvy a nemzeti párt felirati javaslatát pártolja s helyteleníti az igazságügyi miniszter felléptetését Apponyi ellen.

Erdély miniszter kijelenti, hogy a szabadelvűség érdekében küzdenie kötelessége volt. A vitát hétfőn folytatják.

A közuti vasút.

— Saját tudósítónktól. —

Az első villamos kocsit utnak sem indult még, de azért sorra éri egyik — „megállóhely” után a másikat. A városi közgyűlés határozatát, melylyel a törvényhatósági bizottság nagy többséggel az engedélyi szerződésnek a Societé a nonymera való átruházása és az engedélyi idő 55 évre való kiterjesztése mellett nyilatkozott, a kisebbség megfélembeste a miniszterhez. Ez a határozat tehát az idő szerint még nem jogerős. Most maga a vállalkozó új társulat adott be a tanácshoz egy kérvényt, a melyben bejelenti, hogy a közgyűlés részéről szabott feltételek-

kel az átvételbe bele nem mehet, s kitejti a nehezebb pontokkal szemben való álláspontját, esetleg újabb alkudozási tárgyalások felvételét kérvén.

Alantabb szó szerint közöljük e kérvényt, a melynek álláspontja minden esetre megfontolást érdemel és sok tekintetben jogosultnak látszik. A tanácsnak módjában lesz az ügygyel érdeme szerint foglalkozni, s mi reméljük, hogy ez lesz a kérdésnek utolsó „megállóhelye”, de ezen sem fog sokáig időzni, hanem elintézését nyer a város és a vállalkozó jogos érdekeinek egyaránt való megóvásával, s mindkettő megalégedésére.

A kérvény szó szerinti szövegében a következő:

Tekintetes városi Tanács!

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának végzésével értesítve lettünk, hogy Arad szab. kir. város törvényhatósága csak meghatározott megszorítások és újabb feltételek elfogadása esetén hajlandó megengedni azt, hogy a város, s az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közt kötött, az aradi közuti vaspálya üzletre vonatkozó szerződés reánk átruháztassék s hogy ezen közuti vaspálya engedélyi határideje 55 évre kiterjesztessék.

Ambár a tekintetes törvényhatósági bizottság ezen végzése még jogerősre nem emelkedett, mégis célszerűnek tartjuk már most bejelenteni a tekintetes Törvényhatóságnak azt, hogy mi a közölt feltételek egy részét oly alakban, a mint azok megállapítva lettek, el nem fogadhatjuk. — Nem fogadhatjuk el azt a feltételt, hogy az egész közuti vasúti vállalat villamos erőre való átalakítását, valamint az új vonalak kiépítését egy év alatt elkészítsék, különösen egy év alatt a szerződés jóváhagyásától számítva, a mikor nem is lehet kiszámítani, hogy benyújtandó terveink a nagyméltósági kereskedelmi miniszter ur által mely időben fognak elfogadtatni és jóváhagyatni, s hogy az átalakítási munka végrehajtását mikor kezdhethetjük meg s így kérünk kell, hogy megengedtessek, hogy a vállalatnak villamos erőre való átalakítását 2 év alatt fejezhesse be.

Nem fogadhatjuk el a tekintetes törvényhatósági bizottság azon intézkedését, mely a közuti vasúti tarifára a város befolyását minden szorosabb meghatározás nélkül fentartja és ez által oly hatalmat kíván a városnak biztosítani, melynek határait mérlegelni egyáltalában nem lehet. — Kötelezőleg kijelentjük azonban, hogy az eddigi személy és szállítási díjakat maximalisaknak tekintjük s azokat emelni nem vagyunk jogosítva, ellenben a forgalom emelkedése esetén leszállítani önként készek leszünk.

Nem fogathatjuk el végre a törvényhatósági határozatnak azon intézkedését sem, hogy a vállalatnak részvénytársasággá átalakítása esetén az igazgatóságba egy a város képviselője által választandó igazgató is felvéssék. Nem tartjuk ezt helyesnek és méltányosnak azért, mert Arad szab. kir. város tőkésével ezen vállalatban részt nem vessz és így érdeke sincs arra nézve, hogy a vállalat belső igazgatásába befolyást gyakoroljon; másrészt azonban a törvényhatóság minden jogát és érdekét megfelelő intézkedések által ellenőrizheti, ami ellen nekünk semmi kifogásunk nem lehet, sőt az ellen sincs kifogásunk, hogy a város tulajdonába átmenetelt megadózó utolsó 5 évben a törvényhatóság az igazgatóság egyik tagját választja.

A mennyiben a tekintetes Törvényhatóság az elfogadhatatlannak jelzett tételeknek megváltoztatásával volna kegyes jóváhagyni az aradi közuti vasut és téglagyár részvénytársasággal kötött szerződésünket és megadni az 55 évre terjedő üzemengedélyt, mi szívesen vállalkozunk arra, hogy az aradi közuti vasutnak jelenlegi vonalait villamosá átalakítsuk, a belvárosi vonalat egy a Kossuth-utcán átruházódó vonallal kiegészítsük, mindazon feltételeknek pontosan megfeleljünk, melyeket Arad szab. kir. városhoz intézett kérvényünkben már hangsúlyoztunk, s melyeket a belvárosi kötelek pontossága biztonsága és kényelme megkíván, s melyek által Aradváros fejlődése lényegesen előmozdítatni fog. A mennyiben a tekintetes Törvényhatóság ezen feltételek szabatos megállapítása céljából velünk tárgyalá-

sokat kíván folytatni, a legnagyobb készséggel fogunk ezekben megtisztottunk által részt venni. Tisztelettel a Societé anonyme d'éclairage du centre megbízásából: Brössler Ignác s. k.

Schwób Sándor jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Schwób Sándor állami főerdészt negyven éves jubileuma alkalmával oly kitüntetésben részesítették, mely legfényesebb bizonyítéka lehet azon elismerésnek, melylyel úgy pályatársai, mint Aradváros legelőkelőbbjei iránta viseltetnek.

A tegnap volt negyven évi pályafutásának záró napja; a maival feltört egy új év tized kapuja, melyet ép oly ambícióval törhetlen munkakedvvel és lelkesedéssel lép át, mint ez előtt negyven évvel az első decenniumot.

Mert véle lesznek pályatársai szeretete, jó baráti ragasszkodása élte minden utain.

Tegnap délután a 8 órai vonattal huszonöt erdész érkezett Barlay Sándor főerdőmesterrel az élén Lippáról Aradra, hogy Schwób Sándor főerdészt jubileuma alkalmával üdvözljék; a társasághoz még Lippán többen csatlakoztak a jubiléus tisztelői közül.

A társaság tagjai voltak:

Barlay Sándor főerdőmester, Marossy Ferenc erdőmester, Bőrich Márton erdőrendező, Derecskegy Károly főerdész, Wenk Gyula szemelendő, Bristyánszky Endre erdész, Kovács Aladár, Sugár Károly, Terényi Sándor erdészek, Biró Lajos, Gurányi István erdészjelöltek, Kiss Ernő, Lőfi Jenő, Bögösy Antal, Szabó Ignác, Rónay Imre, Ajtay Jenő, Sikó Aron, Egri Ferenc, Puchreiner Henrik, Lahner István, Marossányi Béla, Incsédi Géza, Somogyi Ferenc, Matusovics Péter erdőgyakornokok, Seidner Bernát fakereskedő, Kövér Ignác.

A társaság a pályaudvartól egyenesen a családi főerdészlakhoz hajtatott, hol a főerdésznek Barlay Sándor főerdőmester fejeste ki a pályatársak érzelmeit, szép szavakban méltányolva negyven évi működését és azon reményének adva kifejezést, hogy négy évtized dacára viruló teterejét még sokáig szentelendi hivatásának.

A társaság éljenektől többször félbeszakított beszéd után meghatva válaszolt Schwób Sándor főerdész:

„Hálás köszönettel fogadom — úgy mond — a szolgálatom negyvenedik évében hozzám intézett, szívből fakadó szavakat. A mai napon ért ünnep-öt kitüntetés örök emlékezetemben maradandó annál is inkább, mivel őszinte érzelmeitek tolmácsolása végezt testületileg megjelenni kegyesek voltak.“ Szavait a kartársakhoz intézve fejeste be: „Működjétek a haza javára elántorithatlan hűséggel, tiszteljétek főlebbvalóitokat, és összes tisztársaitokat, valamint magam is ünnepélyesen megígérem, hogy azokat személy és rangkülömbőség nélkül tisztelni és nagyra becsülni fogom.“

Az utolsó szavakat a meghatottságtól már alig tudta kiejteni; majd szívélyes beszéletében töltötték el az időt, míg nem a társaság kocsin behajtatott a városba.

Este 8 órakor fényes társaság gyűlt össze a „Központi szálló“ külön éttermében a jubiléus főerdész tiszteletére.

Az izléssel szervirozott asztalnál helyet foglaltak:

Fábián László főispán, Ormcs Péter nyugalmazott alispán, Institóris Kálmán főjegyző, Nachtnebel Ödön ügyvéd, Parecs György kir. ügyész, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Kugler István kir. járásbíró, Barlay Sándor főerdőmester, Marosi Ferenc erdőmester, Ströbl alezredes, Kapdócs ezredes, Ortutay Gyula országgyűlési képviselő, dr. Kopf Kálmán orvos, Müller Károly ügyvéd, Fischer Miklós ügyvéd, dr. Fábián Lajos törvényszéki tanácselnök, Szentpétery Antal földbirtokos, Föthy Nándor magy. kir. főerdész, Sontagh Gyula Schauer Adam, Millig József iskolafelügyelő, Domkó Géza gyógyszerész, Simon Jenő ügyvéd, ifj. Nachtnebel Ödön mérnök, Laday Antal gyógyszerész, Gal Lajos pénzügyi titkár, Issáky Imre titkár, Andrányi Károly, Réthy Viktor, Virágh Lajos főmérnök, Nachtnebel Gyula árvasszéki elnök, Probst Mihály, Meszlényi Antal dr. kir. alügyész, Dániel Dezsed mérnök, Sontagh Géza, Biró Lajos erdőgyakornok, Kövér Ignác ny. járásbíró, Földes Kelemen, Avarffy Imre dr. orvos, Rosvány György, Bristyánszky Endre, Bőrich Márton,

Ajтай Jenő, Puchreiner Henrik, Laner István, Egry Ferenc, Seidner Mór, Rónay Imre, Terényi Sándor, Derecskegy Károly, Nenik Gyula, Kovács Aladár, Sugár Károly, Gurányi István, Kiss Ernő, Bögösy Antal, Szabó Ignác, Sikó Aron, Marossányi Béla, Incsédi Géza, Somogyi Ferenc, Matusovics Péter, Lőfi Samu.

A második fogásnál telemelkedett Barlay Sándor főerdőmester s szép szavakban méltatta a jubiléus érdemeit.

Majd Arad város tisztelői nevében Institóris Kálmán főjegyző köszöntötte fel a főerdészt gyönyörű beszéddel, egy díszes aranyserleget nyújtva át az ünnepeltnek.

Schwób Sándor főerdész szép szavakban felelt a jókívánásokra, kérve az egybegyűlteket, hogy őt továbbra is megtartsák szeretetükben.

Ezután megindult a toasztok árja: Mess. Lényi Antal dr. kir. alügyész, Barlay Sándorra, Ströbl Sándor alezredes Schwób főerdészre, Marossy Ferenc főerdészre, Schwób Sándor főerdészre, Derecskegy Károly erdőtitkár Fábrián László főispánra, Fábrián László főispán az ünnepeltre.

A banket alatt több sürgöny érkezett a megjelenésben gátolt tisztelőktől, kik mindnyájan szerencsekívánataikat küldték a főerdésznek.

Kedélyes hangulatban maradt együtt a társaság a késő éjjeli órákig.

IDÓJÁRÁS.

Légyomlás: reggel 7 órakor 770.4 milliméter. délután 2 órakor 768.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 0.2, délután 2 órakor C° + 1.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3. délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel borult, ködös, délután borult. Csapadék az előző 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— December 13. —

Száraz. — Ködös. — Fagyponat körüli hőmérséklet.

HIREK.

Arad, december 18.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyy. reg.	8.18	Budapestről sv. reg.	6.05
sv. de.	11.30	sv. du.	3.55
tv. du.	3.56	gyv. este	6.52
sv. este	9.35	Osabáról (péntek) reg.	7.—
Osabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	sv. este	8.47
Tóváros sv. reg.	6.30	Tóváros tv. reg.	6.54
sv. du.	4.30	gyv. reg.	8.08
gyv. este	7.02	tv. de.	10.50
Sobornára vv. du.	2.30	sv. este	8.55
Temesvárra sv. reg.	6.20	Radnáról tv. du.	8.12
sv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
vv. du.	5.—	sv. du.	3.44
Szegedre sv. reg.	4.45	sv. este	10.55
sv. de.	3.46	Szegedről sv. de.	8.38
vv. du.	4.10	sv. este	6.42
Brádra sv. reg.	6.39	sv. éjjel	10.25
vv. de.	11.55	Brádról sv. de.	3.08
sv. du.	4.50	vv. de.	11.05
Kétgyházánál du.	2.22	sv. este	6.25
		Kétgyházától de.	12.50

December 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Advent 8. vasárnap. — Protosztás naptár: Advent 8. vasárnap. — Israelita naptár: Bőjt, a törvény lefordítása miatt. — Görög-keleti naptár (december 1.): Eligius. — A nap két 7 óra 42 perces, nyugszik 4 óra 6 perceskor. — A hold két 12 óra 45 perces, nyugszik 1 óra 14 perceskor.

December 14. Hétfő. Róm. kath. naptár: Spiridion. — Protosztás naptár: Spiridion. — Görög-keleti naptár (december 2.): Habakuk. — A nap két 7 óra 48 perces, nyugszik 4 óra 5 perceskor. — A hold két 1 óra 3 perces, nyugszik 2 óra 19 perceskor.

December 20. Az aradi gazdasági egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kerekadalmi kamara.)

December 31. A „Szárnyasokér“ dalkör Sylvester-estéje (Fehér Kereszt.)

Szabadságharosi emléktárgyak országos kiállítása (színháspalota II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölesy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 1—2 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Felkérjük tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy az esetleg hátralékban levő előfizetési díjat nekünk postafordultával beküldeni sziveskedjenek, ellenkező esetben kénytelenek lennénk lapküldeményünket e hó 16-án beszüntetni.

Az „Aradi Közlöny“
kiadóhivatala.

— Személyi hírek. Nachwaldsky lovassági tábornok tegnap Aradra érkezett, hogy a os. és kir. 3. Hadik huszárezred felett szemlét tartson. A tábornok két három napot tölt Aradon a aztán viasszautasik Temesvárra. Dassewffy Sándor osabadi megyés püspök Budapestről a székhelyére, Temesvárra érkezett.

— József főherceg Aradmegye közönségéhez. Aradmegye közönsége Mária Dorothea főhercegnőnek Orleansi Fülöp herceggel történt egybekelése alkalmából üdvözlő feliratot intézett a felsőleges apához, József főherceghez. A felíratra tegnap érkezett meg a megye alispánjához József főherceg köszönő levele, melynek minden sorában a legmagyarabb főherceg nemes szíve sugárzik. Aradmegye gyöngéd figyelme által mélyen meghatva így mond köszönetet József főherceg, a megye legelső földes ura:

Aradvármegye
tisztelt közönségének.

Elénk örömmel és hálával vettem üdvözlő iratukat, melylyel engem szeretett leányom Mária Dorotheának eljegyzése alkalmából megtisztelni sziveskedtek, mert ebben egy újabb, megható tanujelét becsülöm azon állandó, örömtől fokozó, bubánatot enyhítő jóakaratainak, mely mindig velem és családommal érez, velünk bántódot és most velünk örül is.

Midőn kérem az egek Urát, hogy valósítsa meg áldásával azon hű kívánatokat, melyek a leányom boldogságáért oly meleg, ékes szózatukbantaláltak megnyilatkozást, engedjék meg, hogy nagyra becsült figyelmükért legbensőbb, őszinte háláérzetemet kifejezzem.

Kelt Wörishofen 1896. november hó 16-án.

József főherceg s. k.

— Az aradi főszolgabírószág. A megye januári közgyűlésén betöltésre kerül az aradi főszolgabírói szék. A jelöltek egész seregéről hostak már különböző kombinációkat az újságok s sokan lehetnek, kiknek méltán feltűnhetett, hogy a vidéki főszolgabírák közül senki sem vágyik be a központba, holott az országnak agyazolván valamennyi más megyéjében legerősebb haros a központi főszolgabíroságért folyik. Hogy nálunk másként van ennek magyarázata abban rejlik, hogy Aradmegyében leggyengébben dotált főszolgabírói állás az aradi. Nem is említve a valóban szármalasan csekély 200 frtos lakbért, amennyit a diurnisták szoktak fizetni Aradon, legteltőbb méltánytalanság az aradi főszolgabíró dotációjának dolgában az, hogy irodapénse, évi 100 frtban, mond egyszáz forintokban van megszabva, mire természetesen a főszolgabíró sajátjából kénytelen évenként legalább 300 frtot ráfizetni. Hogy aztán ez az 1100 frtos fizetésből nehezen futja, az is bizonyos. A helyzet tehát nagyon világos: az aradi főszolgabírónak legyen annyi magán vagyona, hogy évente legalább is 600—800 frtot ráfizethessen a hivatalára. Hát az nagyon szép, ha valaki megteheti, de az már csakugyan kevésbé szép, hogy valaki kénytelen legyen erre a nobeliségre. Azt már mindenki jól tudja, hogy a közigazgatási hivataloskodás nem egészen uri passio csupán és sokkal fontosabb — legalább a közérdek szempontjából — az, hogyja közigazgatási tisztviselőnek törvénytudása és zátermettsége legyen, semmint — sok pénze. Ezért nagy anomália az, hogy Aradmegyében a központi főszolgabíróval ráfizettettek a hivatalára. — Megelégedésünkre szolgál ezek után az, hogy — mint haljnk — a megye intéző köreit is élénk foglalkoztatja ez a kérdés, mely nagyon is aktuálisá válhatik, ha — mi több, mint bi-

sonyos — az aradi főszolgabírói állásra nem nábobot fognak megválasztani. Hír szerint bevégzett dolog, hogy az aradi főszolgabíró-ság számára a megegyő fogorodát bérelni a maga és nem a főszolgabíró pénzén, sőt azt is tervezik — az aradi lakás viszonyokra való tekintettel — hogy természetben kapja lakását is. Nagyon helyesen lesz, ha így lesz. Ha Aradmegye így fog határozni januári gyűlésén, méltányosabb dolgot nem tehetett volna ennél.

— A kulturpalota. Addig-addig irtunk erről a palotáról, melylyel, ha egyszer meg lesz, méltán fogunk büszkélkedni, míg a polgárság áldozatkészsége meg fog nyilni és meg lesz, ami most csak a Kőlcsey-egyesület buzgó tagjainak a vágya. Ez a csendesen, de áldáson működő egyesület tegnap is beszégetett választmányi ülésén erről a témáról. És a mit erre nézve V ar j a s s y Arpád elnök elmondott, igen örvendetes dolgok. Lassan-lassan, de szépen növekedik az az alap, melyből egykor bizonyára a törvényhatóság támogatásával összerakják a palotának való anyagot. — Az egyesület gondos elnöke nem is mulaszt el egy alkalmat sem ennek az alapnak a növelésére. Van rá kilátás, hogy a legközelebbi időben igen tekintélyes összeggel fog megnövekedni. A Zichy-féle képek újabb sokszorosításától várja ez összeget. Lapunk olvasói emlékezhetnek, hogy e képek akvarel színezett kiadására B l o c h H. helybeli özég közvetítésével a budapesti „Osmos” vállalkozott úgy, hogy a 6000 forintnyi kiadást fedező összegben a bevételi nyereségből a fele a Kőlcsey-egyesületet illeti. — A épek már elkészültek B a s c h Arpád festőművész kivitele szerint. A kik a pár nap mulva megjelenő lenyomatot látták, nagy dicsőréttel szólnak annak értékéről. Így remélhető, hogy az a 3000 példány melyet egyelőre készítették, csakhamar elfog fogyni. Annál is inkább várható ez, mert a képeknek a 48-as ereklyemuseum oszlopaival való tekintettel D a m j a n i o h özvegye fogja ajánlani. — De másfelé is keresi a Kőlcsey-egyesület a kulturpalota számára a pénzeket. Kutat a multban is. Így a többi közt utána járt V ar j a s s y elnök annak az összegnek melyet évek előtt a 18 vértanu mauzóliumának javára gyűjtöttek. — A gyűjtés V á s á r h e l y i Béla kezdeményezésére indult meg és mint H e i n r i c h Sándor akkor még a megyei takarékpénztár igazgatója, konstátálta 1888. decemberben valaki tényleg betett egy összeget a megyei takarékpénztárba, mely ma 471 forint 60 krajczárra növekedett. Ha a takarékpénztári könyvecske az ismeretlen elhelyezőtől megkerül a kulturpalota méltán tarthat számot ez összegre. — Egy másik összeget A b r a i Lajos jelentett be a polgári jótékony négyesület részéről özvegy P u r g l y Jánosné elnök nevében. Ez az egyesület ugyanis mintegy 800 forintot kezel mint annak a pénznek a maradékát, melyből az aradi nők Kossuth ravatalára estét koszorút vettek. És sem volna a gyűjtés intenziónak jobban megtelelő oszlopra fordítható. Ezenkívül V ar j a s s y jelentette a tegnapi választmányi ülésen, hogy utánajárt nem volna-e erre a oszlopra megkapható az az összeg melyet O s i k y Gergely halálakor az „Alföld” akkor szerkesztője V ö r ö s Vidor az elhunyt író emlékének megörökítésére olvasóitól összegyűjtött. Az összeg azonban, melyet N a c h t n é b e l Odón kezel és gyümölcsösztet, csakis eredeti oszlopa lesz felhasználható. Minden esetre megérdemelné a Kőlcsey-egyesület, hogy az aradi társaság a kulturpalota előkészítésében erősen támogassa.

— Aradás a Maros vidéken. A Maros felső környekéről érkező hírek szerint a vizáradás nem ol: komolyabb jellegű. Maga a Ma-

ros és az összes mellékfolyók nagyon megdagadtak ugyan, de közvetlen veszély azért sehonnán sem fenyeget. Sőt a Maros mentéről már azt jelentik, hogy a vizállás jelentékenyen csökken. A partokon több száz munkás dolgozik a jégtörésen s a jégtorlasszokat távolítják el. Közvetlenebb a veszély a Béga mentén. Nagybeoskerekről ugyanis az a tévirati értesítés érkezett, hogy a viz állása 70-ről 85-re emelkedett. A Tisza is árad, de veszélylyel nem fenyeget. A lakosság hangulata nyugodt. Nagyobb veszedelemtől nem tartanak.

— A Kőlcsey-egyesület felolvasása. A Kőlcsey-egyesület tegnapi választmányi ülésében S o m o g y i Gyula előadására elhatározta, hogy ez évben már csak december 19-ikén rendez felolvasást. A jövő évben mindjárt január elején lesz a második. Mindkétőnek alább közöljük érdekes műsorait. A további felolvasásokat hosszabb időszakokban a farsang vége felé rendezik. S pedig B o r o s Vida felszólalása folytán valószínűleg igen kellemes ujtással. Boros ugyanis jelentette, hogy tudomása szerint a „Központi szálló” szép termét szívesen engedi át teljesen ingyen az egyesületnek felolvasásai számára tehát ezeket a felolvasásokat a város háza helyett itt és egy kissé későbbben tartják meg, a szellemi élvezeteket egy parázs táncmulatsággal lehet egybekötni, a mi a felolvasásoknak ugyanis nagybárra nökből álló közönségét bizonyára nem fogja visszarasztani. A terem mellékhelyiségei a oszlo ilyen szolgálatára igen alkalmasak. Az első felolvasás még minden esetre a városházán lesz. A második azonban már a Központi szállóban, miután a villamosságról fog a felolvasás szólni, mit a szálló elektromos berendezése alkalmasint megkönyvit majd. A felolvasások műsora ez.

December 19.

1. A Zsurokról. Irta Y v o n n e, felolvassa S o m o g y i Gyula.
2. Zongorassám H a r t m a n n Hajnalka kisasszony.
3. Jehova költemény Kiss Józseftől. Előadja P a u l a i n é A d o r j á n Berta.

Január 2.

1. Özevegés V a s s Gésától.
2. Hegedűszám U n g e r Mórától,
3. Dalok. Éneklő O s i k Irén.

— Vasúti összehútközés. Tegnap délelőtt rémhírek jártak a városban nagy vasúti szerencsétlenségről, mely R a d n á n történt. Tudósítónk telefon jelentése szerint a szerencsétlenség nem oly nagy, mert nem esett emberhalál — mint a hír mire Aradra ért, terjesztette. A Soborsin felől Aradra érkező vegyes vonat reggel 6 órakor a radnai állomáson beleütközött egy ott álló tehervonatba. Az összehútközés oly erős volt, hogy a két kocsi a szoros értelmében iszéporrá törött, egy harmadik pedig nagyon megrongálódott. A jövő vonat gőzmozdonya is kinyitott a sínparból és befuródott a földbe. Természetes hogy a vegyes vonat utasai a heves rázkódás által több kevesebb szűdást szenvedtek, sulyosabbban azonban csak három sérült meg a fején. Ezek is folytathatták utjukat a rendbehozott és új mozdonyval felszerelt vonaton. A vasúti szerencsétlenség okául azt mondják, hogy az állomáson a vészjelző el volt romolva, így nem lehetett a jövő vonat mozdonyvezetőjét figyelmeztetni, hogy a pálya nem szabad. Egy alkalmazott kiment ugyan a vonat elé, hogy figyelmeztesse, de a vonatvezető már csak akkor vette észre a jelzést, mikor nem volt elég ideje a kellő menynységű ellengős megeresztésére.

Ugyanerről a karambolról levelezünk még az alábbi értesítést küldi: Tegnap reggel fél hatkor a Soborsin felől jövő 611-es omnibusz

vonat neki ment egy a pályaudvaron tartózkodó tehervonatnak és pedig oly erővel, hogy annak három utolsó és gabonával megrakott kocsiját teljesen össze zusta. A szákból kiömlött az egész busa. Az omnibusz-vonat mozdonya bele ütdött az egyik kocsiába és azt a másikra nyomta, mi közben kéménye dirib-darabra tört. Az omnibuszon utazó közönség körében az ijedségen és kisebb horzolásokon kívül semmi baj sem történt. A fűtő egy pár fogat törte össze a gépen levő fék a mint hozzá ütdött. A karamból okozta, a mint beazélik az omnibusz vonatvezetője és mozdonyvezető a kikkel most másodsor történik karamból. Az előbbin nem rég Berkován esett meg. Az ütközésnél váltóór volt B a l o g, szolgálattevő pedig B o r o s hivatalnok. Az Erdély felől jövő gyorsvonatból kiszállott F e t t e r Géza felügyelő és tudakosódott mindenről. Maga M á r k Károly, az ütközésvezető is ide érkezett később, a midőn nagy közönség nézte az összeszúrt kocsikat. A kár több ezer forintra rug.

— Székfoglalás az Andrassy-téren. Az aradi Kőlcsey-egyesületnek van egy igen lelkes tagja Szegeden. Pálffy Antal alapító az, a ki a vidéki választmányának is tagja. Ez az egyesület tegnapi választmányi ülésén egy oly indítvánnyal szerepelt, melyet ugyan kivihetetlennek találtak, de az indítványozó buzgóságát jellemzően bizonyította. Azt javasolta Pálffy Antal, tegye meg a Kőlcsey-egyesület azt, a mit Szeged-n is megtette, állítson fel a sétatereken és az Andrassy-tér mentén székeket, melyekért 2—3 krajczárt szívesen fizethetnének, a kik nagy nyugalommal akarják élvezni sétautjaik mozgalmat, változatos képeit. Enynyi székfoglalásról semmiféle egyesület sem számolhatna be, mint a Kőlcsey, gondolja jó Pálffy Antal. A választmány elismeréssel fogadta a jóakaratot, de nem hajlandó székeket bevásárolni, mert az Andrassy-tér a tervbe vett rendezés előtt épenséggel nem alkalmas ilyen székfoglalóknak. Talán majd ötven év mulva.

— A gurahoncz telefon. G u r a h o n c s is bele van már kapcsolva az aradmegyei távbeszélő hálózatba. Mint velünk a posta- és táviróhivatal tudatja a kapcsolás megtörtént s a gurahoncz telefon tegnap a forgalomnak átadatott.

— A Kőlcsey egyesület pályázata. S o m o g y i Gyula a Kőlcsey egyesület tegnapi választmányi ülésén jelentette be a pályázat eredményét. A bíráló bizottság mely Somogyi elnökléte alatt E. Illés László O s e r e p József dr. Fényes Dezso Székely Salamon tagokból állott, azt határozta, hogy a pályadíj a k z i n e m a d h a t ó k. A természet-tudományi tételre nem érkezett pályamunka, a szépirodalmira kettő. Ezek közül „A vezérlánya” címűnek vannak irodalmi értéket képező tulajdonságai, de ezek nem akkorák, hogy a 100 forint kitüntetését megérdemelné; különben terjedelménél fogva nem való felolvasásnak.

— A város tűzbiztonsága. Az aradvárosi épületek tűzbiztosítása 1897. évi január hó 15-én déli 12 órakor lejárván, a tanács az újra eszközlendő biztosítás érdekében hirdetményileg ajánlattevésre hívja fel a biztosító intézeteket, köztudomásra hozva azon feltételeket, melyek mellett az ajánlatokat elfogadja. A biztosítás 12 évre szól s kezdetét veszi 1897 év január 12-ének 12 órájkor. Az ajánlatok 1896. évi december 31-éig adandók be Aradváros tanácsához.

— A törvényhatósági tisztviselők nyugdíja. Még a T i s z a Kálmán ideje alatt alkotott 1886: 21. törvényozikk elrendeli, hogy a törvényhatóságok az állammal és egymással, a viszonyosság alapján, szabályrendeletileg intézkedjenek a törvényhatósági tisztviselők nyugdíjintézetének szervezéséről. Ezt a törvényes meghagyást azonban még ma sem teljesítették s a helyzet ma is az, hogyha valaki egyik megyéről át megy a másikhoz, vagy az államhoz szolgálatba: akkor az előbbi szolgálatának ide-

jét nem számítják nyugdíj jogosultságának idejébe. Ugyanez az eset fordul elő, ha valaki a törvényhatóságtól állami hivatalba lép át. Most, amikor a közigazgatási bírósághoz az autonóm közigazgatási tisztviselők közül többen kénytelenek lesznek átvenni az állam: nagyon is időszerűvé vált ennek a kérdésnek a megoldása. Békés vármegye közönsége az első, amely az ügyet magáévé tette a képviselőháshoz írlíratot intézett. A Fábry Sándor alispán által aláírt írlírat kérelmi része eként hangzik: Tisztelettel kérjük, méltóztatásuk az 1886. évi XXI. t. c. 88. §-ának rendelkezését végrehajtva, kérésünk szerint a nyugdíjazás ügyét törvényhozási uton akként szabályozni, hogy az állami és törvényhatósági nyugdíjintézmények között a viszonyosság megállapítható a ehhez képest az 1886. évi XXI. t. c. 8. §-ának megfelelő megváltoztatásával kimondásuk, hogy az állami hivatalnokká kinevezett megyei tisztviselő a megyei szolgálatban szerzett nyugdíjjogosultságot az állami szolgálatba teljes érvényében magával viszi, vagyis hogy az állami szolgálat utáni nyugdíj-jogosultsága a megyénél már megszerzett eme jogosultság folytatálagos beszámításával számítható, az összes törvényhatóságok pedig a viszonyosságnak az 1886. évi XXI. t. c. 88. §-a szerint záros határidő alatti megfelelő megállapítására szintén köteleztessenek.

— Magánfogyasztók figyelmébe. A tanács hirdetményileg felhívja mind azokat, kik az összes italokkal magán fogyasztásra rendelkeznek, miszerint a fogyasztási adóra esetleg szándékolt kiegyezés oszljából folyó hó 24-ig az italmérséi felügyelőségél jelentkezzenek.

— Munkaadók és munkások összejárása. A földművelésügyi miniszter körrendeletileg felhívta Arad város tanácsát, hogy a munkakeresők és mezői munkások összejárását eszközölje a rendelkezésre boosított minta szerint. A tanács átadta a kapitányi hivatal, hogy az érdekeltek jelentkezése oszljából hirdetményileg tegye közzé a felhívást úgy a belvárosban, mint főleg Gáj és Pernyá vályó-külvárosokban.

— Botrány a színházban. Osunya botrányt rendezett a napokban mint megirtuk a színházban K. S. nagylaki vendéglős. Teljesen ittas állapotban rofontott be a színház előcsarnokába s ott oly kihívóan viselkedett, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni. A csendet azonban ezek sem tudták helyreállítani, mig nem Rámér István rendőrhadnagy tapintatos eljárása távozásra bírta a csendháborítót. A kihágási bíró ezért 25 forint pénzbírságra ítélte, mit tegnap az illető le is fizetett.

— Postaküldemények lefogolása. A belügyminiszter körrendeletet intézett Aradváros törvényhatóságához, hogy a postaküldemények közigazgatási végrehajtás tárgyát csak akkor képezhetik, ha a küldemény a szimzetnek kézbesítve lett. A tanács fogantatás végett a rendeletet kiadta a kapitányi hivatalnak.

— A jó szívek. Az elmúlt héten a szegény tanulók konyhájában a felügyeletet Halmay Andorné és Hermann Gyuláné urnók voltak szívesek gyakorolni. Ezen a héten pedig Sallai Béláné és Salamon Samuné urnók lesznek szívesek felügyelni.

— Karácsonyfa ünnep az ovodában. Róth Amália aradi ovodásnő már hetek óta fáradozik egy szép ünnepély rendezésén, melylyel a kicsinyek örömeinek akar szolgálni. Karácsonyfa ünnepélyt rendez folyó hó 20-án, melyre a kicsinyek szülőit is meghívta. Az est minél fényesebb tétele oszljából reikéri ez uton is azokat, kik a kicsinyek számára ajándékokat szándékoznak adományozni, hogy azokat hozzá küldeni szíveskedjenek.

— Élet és halál. A főorvosi hivatal által egybe állított statisztikai kimutatás szerint az elmúlt héten született Aradon összesen 82 egyén, és pedig 17 fi és 15 nő, köztük 8 idegen, arány 85-4 pro mille; meghalt ugyanezen idő alatt összesen 80 egyén és pedig 17 fi és 18 nő, arány 88-2 pro mille.

— Ünnepélyes ruha-kiosztás. A Györök-Ménés vidéki jótékony nőegylet a karácsonyi ünnepek alkalmából folyó évi december 20-dikán, vagyis vasárnap délután 8 órakor a

grófi kastélyban a Györök, Ménés, O-Paulis és Kuvin iskoláinak szegény gyermekei közt végbemenő ruha-kiosztásból álló ünnepélyt rendez, melyre a t. cs. egyleti tagok ezennel meghívhatnak. Molnár Lajosné fővédasszony.

— Cséledék jutalomdíja. Folyó hó 15-én jár le a város által jutalomképen kitűzött 200 frt. elnyerésére pályázók kérvényeinek beadási napja s eddig hárman jelentkeztek arra, Faysz Lujza, ki 1893 évi márczius 2-től szolgát egyházamban özvegy Francs Karolynál, Arva Erzsébet ki 1893 évi márczius 14-től szolgát Stämpfel Györgynél és Krajnik Viktoria, ki 1893 évi márczius 15-től szolgát Kronstein Vilmos dr.-nál.

— Hírek a tanácsból. A kereskedelemügyi miniszter a törvényhatósági köztségek az 1894. évre vonatkozó forgalmat feltüntető statisztikai kimutatást jóváhagyta. — A belügyminiszter rendelete az 1894. évi kormányrendeletek tárgymutatójának megrendelése iránt tudomásul szolgált. — A tanács elhatározta, hogy az iskola felügyelő jelentése alapján a gáji II. és VI., valamint a Hasszinger utcai leányiskola II. és VI. osztályában plébódi készült könyha ellenzöt állit fel. — A tanács tudomásul vette a vizjogi bizottság azon megállapítását, hogy a város a gyártelep által épített csatornába a szennyvizeket bevezetheti.

—x— Mi történt az éjjel? A Benoit-féle Salicyl t a p a s z használata után megszabadultam typhusomtól! Bérmentve kapható 25 kr. beküldése után Egger gyógytárában a „Nándorhos“ Budapest, Váci-körút 17. sz.

—x— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a régi és jó hírnévűk örvendő „Lefkóvits és Káry“ (Budapest, Gisellatér 4. sz.) nagy selyem áruházára, hol rendkívül olcsón árultanak az ünnepek előtt, selyem, bársony, plús, orimmer, osipke, szalag, divat — stb. oriztek. Min-ták bérmentve küldetnek és 50 forintos rendelésnél szép karácsonyi ajándékot mellékel fenti üzég.

HYMEN.

Nacht Arnold dr. aradi orvos e hó 20-án délelőtt 12 órakor Battonyán házasságot köt özvegy Székely Albert dr.-nével Heller Jakab battonyai birtokos leányával.

Mateovics Béla kisperegi jegyző tegnap váltott jegyet M. Pécskán özv. Köpfi Györgyne urnó bájos leányával, Ella kisasszonnyal.

Wittenberger Hermann f. hó 22-én esküszik örök nűséget Ristér Antal szép leányának, Szeréna kisasszonnyak, Magyar-Cséknán.

GYÁSZROVAT.

† Blaskovich Ödön mezőhegyesi m. kir. állami gazdasági intéző élete 39-ik s boldog házassága 11-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnap délután 2 órakor ment végbe, örösi részvét mellett. Béke poraira!

† özv. Draskovits Mihályné szül. Neumann Katalin elhunytáról értesülünk mély részvéttel. A megboldogult 62 éves élet s halálát két gyermekén kívül nagyszámú rokonság gyászolja. Nyugodjék békében!

† Rónai Gyula jőnevű nyugdíjas színész haláláról vettük részvételt Szegedről az alábbi gyászjelentést: özv. Rónai Gyuláné született Balog Etel a saját és két kis gyermeke: Mariska és Erszike, valamint a nagyszámú rokonság nevében mélyen lesújtott vérző szívvel tudatja jóságos, felejtethetlen férjének, illetve a legjobb apának: Rónai Gyula nyugdíjas színművésznek, m. kir. tert.honvédhadnagynak f. hó 10-én éjjel 1/4 12 órakor, 88 éves korában, boldog házasságának 11. évében, hosszas, kínos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 18-án, délelőtt 11 órakor kísértetnek ki örök nyugalomra a Horváth Mihály-utca 3. számú házból a belvárosi israelita temetőbe. Szegeden, 1896. évi december hó 11-én. Béke lengjen porai felett!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kölcsey egyesület választmánya tegnap délután igen látogatott ülést tartott Varjassy Arpád elnökele alatt. A gyűlésnek több igen érdekes tárgya volt, mely a tagok közt változatos eszme oszerét okozott. Az elnök a napirend előtt bejelentette azt a veszteséget, mely az egyesületet Horvát Lipót világosi plébános halálával érte, ki tiszteletbeli tagja volt az egyesületnek, melyért mindig hevülő lelke egész buzgalmával fáradozott. Hogy a Kölcsey egyesület ügyét a lelken viselte, végrendeletében is megmutatta. A világosi járás-

bíróság épen tegnap értesítette Varjassy Arpádot, hogy az elhunyt világosi plébános hátrahagyott végrendeletében a Kölcsey-egyesületről is szó van. A választmány kegyelettel halgatta az elnök megemlékezését és tudomásul vette az intézkedéseket, melyek által a temetésen a kegyeletnek adózott.

Ezután szóba jött az az adomány, melyhez a Kölcsey-egyesület a hírlaprók felosztott egyesületétől kapott. E. Illés László alelnök ugyanis óvást jelentett be a hírlaprók és írók köre vagyonának ilyen átadása ellen. Miután azonban azóta megváltozott hogy a mit ő az átadásnál kifogásolt, lényegtelen forma itás óvását visszavonta. Egyuttal jelentette az elnök, hogy a készpénzen kívül utókat is átvett az arra kiküldött bizottság melyek nem a legjobb karban vannak és gondozás végett a muzeum palota felépítéseig Abrai Lajosnak adattak át.

Boros Vida azt ajánlotta, hogy a butorokat eladják, mert a muzeumpalota felépítéséig nem lesz értékük. A választmány az indítvány értelmében határozott.

Azután tárgyalta a választmány a Zichy-féle képek újabb sokszorosításának ügyét, melyről hírovatunkban emlékszünk meg.

Lendvai Sándor előterjeszti hogy Thorma János az „Aradi vértanúk“ című képének kiállításánál való részvételért az egyesületnek 75 forintot fizetett le a muzeum bizottságnak. Az összeg kétszeresére kötelezte magát de oly kevesen látogatták a kiállított festményét, hogy a művész abból a kiadásait sem fedezhette.

A solymosi körjegyző egy nemzeti zászlót kér, melyet az egyesület tulajdonnál képező solymosi várra ünnepi alkalmakkor felvonhasson. A választmány Lendvai Sándor bizta meg az intézkedéssel.

Kerek közég segítséget kér iskolája felépítéséhez, miután a tanítóegyesület közbenjárása a Szulcovszky hercegi uradalomnál hiába vala só volt. Az egyesület a jövő évi költségvetésnél figyelembe fogja venni a kérelmet.

Kovács Vincze mint a kegyeleti ünnepségeket rendező bizottság elnöke jelentette, hogy a millenniumi évhez méltó márczius 15-iki és október 6-iki ünnepségek rendezésénél a város és egyes polgárok által fölajánlott összegben kívül még 37 forint kiadás volt, melynek fedezését az egyesületi kéri. Megtörtént.

Somogyi Gyula tett ezután jelentést az egyesület pályázatának eredményéről és a jövő felolvasásokról. Ezekről is lapunk más helyen emlékszünk meg.

Szathmáry János a választmány jóakaró figyelmébe ajánlja a gurahonczai kisdédóvó intézetet, mely sok nehézséggel küzdve a nemzeti kulturának igen hecses szolgálatokat tesz. Az arad csanádi egyesült vasutak e kultur-czélra ad lakást és fát, miért viszonyban Szenteczula óvónő a társaság szegényebb alkalmazottainak gyermekeit ingyen fogadja be intézetébe. Egynehány jobbmodu család csak azért járítja gyermekét az óvóiskolába, hogy hozzájárulásával fenntartani segítse. Miután azonban az állam csak 120 forintot költ e célra, kéri az egyesület támogatását, melyet az óvónő nagyon megérdemel. A választmány a jövő évi költségvetésnél tekintettel lesz a gurahonczai kisdédóvóra.

Ugyancsak Szathmáry János felszólalására kijelenti a választmány, hogy az alapító tagságra jogosító 50 forint részletkepen is lefizethető úgy, hogy az alapító tagság az utolsó részlet lefizetésekor kezdődik.

Végül Lauko Albert előterjeszti pénztári jelentését és az egyesület új tagjainak névsorát. Ezek a következők:

Feuermann Béla, Friedmann József, Voith Gergelyné, Göbl Gizella, Kiss Lajos, Buchsbaum Béla, Deák Kálmán, Hanacsék Béla, Kövi Ede, Cserep József dr., Czigány Lajos, Ausch Mariska, Rácz Károly, Schütz Péter, Ehrenfeld Ignác.

TANÜGY.

(—) Otven éves tanítói jubileum. Baksa László lippai áll. elemi iskolai tanító január elsején éppen 50 egész éve, hogy a tanítói pályán működik. Most novemberben nyugdíjazták, de még új tanerőt nem hoztak helyére. A míg az új kollegája meg jön ő tanit s így január 1-én fog megválni a tanítói pályától. Volt tanítványai a kik több százan vannak, szép emlék tárggyal akarják megjelni mesterükét.

(1) Kifüzetett tanfőru. A király T ó g l á s a b o r d e v a i á l l a m i f ő r e a l i s k o l a i i g a z g a t ó n a t a n t a n y t e r e n s z e r z e t t é r d e m e i e l i s m e r e s e i a f ő i g a z g a t ó i o z i m e t a d o m á n y o s t a.

(-) Áthelyezés és kinevezés. A vallás- és köznevelési m. kir. miniszter H i s s i n g e I l o n a s z a p á r y - l i g e t i á l l a m i e l e m i i s k o l a t a n t ó n o t, a k i s - j e n d i á l l a m i e l e m i i s k o l a h o z h e l y e z t e á t é s e g y i d e j ű l e g S t a n k y L a j o s o k t e v e l e s t a n t ó t, a s z a p á r y - l i g e t i á l l a m i e l e m i n é p i s k o l a h o z, r e n d e s t a t ó v á n e v e z t e k i.

(-) Magánvizsgálatok a polgári fiúiskolájában. A nagyméltóságú vallás és köznevelési miniszternek 1896. évi 5009. sz. a. kelt rendelete értelmében nyilvános uton is közzírre ítélik, hogy az aradi polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok december 22-én délután 2 órakor és 23-án délelőtt 9 órakor tartatnak meg. Ugyanekkor tartatnak meg a javító vizsgálatok is. Azon folyamodók kik a kitűzött magánvizsgálatra nem jelentkeznek, a magánvizsgálatra nyert engedélyüket elvesztik és csak újabb folyamodás útján nyerhetnek ismét engedélyt. Azok pedig kik a múlt magánvizsgálatok alkalmával elégtelen osztályzatot kaptak, de javító vizsgálatra beosztattak és ez alkalommal a javító vizsgálatra nem jelentkeznek a javító vizsgálatra való jogosultságnak egyszersmindenkorra elvesztik és az összes tantárgyakból kötelesek vizsgálatot tenni, az összes díjak újból lefizetése mellett. Arad, 1896. decz. 8. Az igazgatóság.

(-) Magánvizsgálatok a polgári leányiskolájában. A nagyméltóságú m. kir. vallás- és köznevelési Miniszter urnak 1896. évi 5009. sz. a. kelt rendelete értelmében nyilvános uton is közzírre ítélik, hogy az aradi polgári leányiskolában a magánvizsgálatok december hó 23-án d. e. 9 órakor tartatnak meg. Arad 1896. december 12-én S i m o n K a r o l n igazgató.

MULATSÁGOK.

(=) Honvédek mulatsága. A Borosjenőn állomásozó honvéd altisztek a nő altisztek özvegyei és árvái alapja javára 1897. évi január hó 9-án, a kaszinó helyiségeiben sátrkörű táncvigalmat rendeznek. A rendezőség élén Dr. C z a k ó L á s z l ó, orvos t. elnök áll, tagjai B e n e d e k Z o l t á n, főhadnagy t. alelnök. F r e i k i n d L a j o s, törzsőrmester. F o d o r L á s z l ó, törzsőrmester. O s t a S á n d o r, törzsőrmester. O s a n á d i L a j o s, főhadnagy t. alelnök. A c k e r m a n n A n d o r, őrmester. B u s o l á n M á t y á s, őrmester. M o l n á r F e r e n c z, szakaszvezető. B e l s e p t i d i j: személyenként 1 fr., — osalád-jegy 2 forint. Kezdeté este 8 órakor. Felhívások köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyung tartatnak.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Gróf Monte Christo, dráma. Este: Holtomiglan, szimf. Hétfő: Holtomiglan, szimf. Kedd: Serge Panine, szimf. Szerda: Csak párosan, bohózat.

A mai koncert.

— Unger Móról. —

Ma tartja meg U n g e r M ó r, a kitűnő hegedűművész hangversenyét, mely azon nézetek szerint, miket zenekörökben hangoztatnak, a leg sikerültebbnek ígérkezik. Magánkörökben, mely körök a zene dolgában kompetensek, Ungert-phenomena is tehetségnek tartják, ki a hegedűtechnikát nemcsak uralja, hanem a legnehezebb részeket is frappans könnyedséggel játsza.

Bach Chaconneját, mely erő-kitartásra nézve kolosszális tehetséget igényel, oly virtuositással játsza, hogy a megnevezett körök szerint bátran helyezhető Ondricsek és Thom sen mellé.

Sarasate cigányariát vehemens szenvedéllyel, magyaros melegséggel, úgy játsza, mintha született magyar volna; játékával oly entusiasmust tud kelteni, hogy hallgatóinak könnyeket csal szeméikből. Ugy vélekednek a körök, kik zenéhez értenek.

Azt mondják, hogy Paganini variációjával magával ragadja a közönséget.

Ha oly művész, mint Unger, kit S c h r e y e r

conservatoriumához meghívott, — Aradon letlepszik és évenként egyszer hangversenyt rendez, úgy feltehető, sőt remélhető, hogy Arad zeneértő közönsége, mely idegen és átutazó művészek hangversenyeihez tömegesen zárandokol, Unger hangversenyére előtérrel részint azért, hogy magának élvezetes és feledhetlen délutánt szerezzen, részint meg azért, hogy oly elsőrendű művész, mint Unger, ki itt tartózkodásának rövid ideje alatt a közönség szeretetét magának már kivívta, Aradon jól és kellemesen érezze magát.

Közreműködnek még a mai koncerten: U n g e r O t t i l i a d a l é n e k e s n ő, k i t M a n c i k i k é p e z e t t, n e m k ű l ö n b e n a h i r e s c e l l o - m ű v é s z, M u t t e r - m ű l l e r t a n á r S c h r e y e r z e n e c o n s e r v a t o r i u m á b a n, k i n e k j á t é k á r ó l s z i n t é n c s o d á k a t r e g é l n e k; valamint S c h r e y e r H a r r y t a n á r i s.

Az élvezetesnek ígérkező hangversenyre, mely délután 5 órakor kezdődik a «Fehér Kereszt» nagytermében, ujjal felhívjuk a közönség figyelmét.

* Csak párosan kaszadarab lesz vaskos virozszeivel és érzéki bolondságaival. Tegnap is zsúfolt ház hahot zott teli töddével Pinglet ur és társainak jóvoltából. Hát itt hiába való volna minden erkölcsi szörnyűködés, asztán meg ezeknek az izlést nem tisztáa imádó nézőknek sokasága teszi lehetővé a színházi gourmandok számára való előadásokat. Azok nővelik a kaszát, ezek az ambioziózus színész tehetségét. A vidéken már így lehet csak a feladatokat együttesen megoldani.

* Virág csata. Verb György operetje a népszínház leküldött díszletével e héten került bemutatásra a pedig bérelt színpadon.

* Balla Kálmán zeneszerző, A H o l t o m i g l a n mai előadásán a 2. felvonásban a népdalnak, melyet Hunyady énekel, szójét és szövegét B a l l a K á l m á n írta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ U j t ö r v é n y s z é k l j e g y z ő. Az igazságügy-miniszter O r e n s t e i n A r p á d l u g o s i a l j e g y z ő t a z a r a d i k i r. t ö r v é n y s z é k h e z j e g y z ő n e k n e v e z t e k i. T e g n a p m á r l e i s t e t t e a h i v a t a l o s e s k ű t O t t r u b a y K á r o l y t ö r v é n y s z é k i e l n ö k k e z e b e.

§ R e n i t e n s a d ó s. J a n i k I s t v á n p é c s e i l a k ó a d ó j á t b e n e m f i z e t v é n, v é g r e h a j t á s a l á k e r ű l t. K l e i n H e n r i k b i r ó s á g i v é g r e h a j t ó f o l y ó é v i 23-án fel kereste, hogy a végrehajtást foganatosítsa. O azonban az ajtót bezárta s senkit be nem boosított. Erre a végrehajtó a község házához fordult karhatalom kirendelése czéljából s két osondőr társaságában jelent meg adós házában. Mikor az ajtót nagy nehezen kinyitották, Janik ott tilt az egyik sarokban dühöngő ábrázattal s a felé közeledő végrehajtót késsel fenyegetve kijelentette, hogy ő foglalni nem enged. Ily körülmények közt a két osondőr jelenlétében kellett az egész funkciót teljesíteni. A törvényszék őt hatóság elleni erőszak miatt hat havi börtönrre s három évi hivatalvesztésre ítélte.

§ T o l v a j s u h a n o z o k. P ó c s i M i h á l y é s S t i l l e r K á r o l y a r a d i s u h a n o z o k h o g y, h o g y n e m, e l k e r ű l t e k G u r a h o n c z r a, h o l m i n t i s m e r t l e n e k s z e r f e l e t t v á g y t a k n é m i i s m e r e t s e g e t k ö t n i e g y j o b b m ó d n g a z d a e m b e r r e l n e m u g y a n, h o g y a z ő b a r á t s á g á t é l v e z z é k, h a n e m h o g y p é n z m a g h o z j u t h a s s a n a k. A s z e m é l y e s i s m e r e t s e g n e m s i k e r ű l t, d e a z a n y a g i h a s z o n i g e n. E g y e s t é n b e m á s z t a k u g y a n i s D a r k o m B á l i n t h á z á b a é s v a l a m i 12 f r t é r t é k ű f e h é r n e m ű t l o p t a k e l. A o s e n d ő r s e g a z o n b a n e l f o g t a m i n d k e t t ő t s a t ö r v é n y s z é k n e k a d t a t, m e l y a t e g n a p t a r t o t t v é g t á r g y a l á s a l k a l m á v a l P ó c s i t h a t h a v i, S t i l l e r t s z i n t é n h a t h a v i b ö r t ö r r e, a z o n k i v ű l h á r o m é v i h i v a t a l v e s z t é s r e é s p o l i t i k a i j o g a i n a k t e l f ű g g e s z t é s r e i t é l t e.

§ D r á g a s z i t t k o k. J a n i c s e k J á n o s b o r o s j e n ő i l a k o s s z á m a r a e g y v a s a t i k ű l d e m é n y v o l t é r k e z e n d ő, m e l y a z o n b a n a z u t o n v a l a h o g y e l v e s z e t t. E r r e a t u l a j d o n o s s z ö r n y ű d ű h é b e n f e l k e r e s t e a b o k s z e g i á l l o m á s f ő n ö k ö t s a l a g p i s z k o s a b b s z i d a l m a k k a l i l l e t e u g y, h o g y a z o s e n d ő r ö k é r t v o l t k é n y t e l e n k ű l d e n i. K o l l e s z á r J á n o s o s e n d ő r m é r s é k l e t r e h i v t a f e l a s z i t t k o z ó e m b e r t, d e s z a v a i o s a k o l a j v o l t a t a t ű z r e, m o s t m o s t e l l e n e f o r d u l t s t o l v a j n a k g a z e m b e r n e k m o n d o t t a e l a k ö z s é g b e l i e k f ű l e h a l l a t á r a, m i g n e m a k ö z s é g h á z á r a v i t t é k, h o l k i e s é a l á b b s z á l l o t t v e s z e t t d ű b e. A t ö r v é n y s z é k e z é r t 25 f r t p é n z b ű n t e t é s r e b e h a j t a t a l a n s á g e s e t é n 5-5 n a p i e l z á r á s r a i t é l t e.

SPORT.

+ Vadászat Székudvaron. Székudvaron W e n e k h e i m F r i g y e s g r ó f b i r t o k á n h o l n a p h é t f ő n k e z d ő d i k a z i d e i n a g y v a d á s s a t. A g r ó f t ö b b m á g n á s s a l m a e s t e é r k e z i k a k ö z s é g b e s a v a d á s s a t r a a k ö z s e l v i d é k i i n t e l l i g e n c i á b ó l i s s z á m o s a k a t m e g h i v o t t. A s z é k u d v a r i e r d ő s é g a z i d é n i g e n v a d d u s s i g y a t á r s a s á g n a k s i k e r e s s p o r t r a v a n k i l á t á s a.

TÁVIRATOK.

A trónörökös levelei.

Budapest, decz. 12. (Saj. tud. távirata.) A nemrég elhunyt F u t t a k y G y u l a n é h a i R u d o l f t r ó n ö r ö k ö s s e l b i z a l m a s v i s z o n y b a n l é v é n, a t r ó n ö r ö k ö s t ö b b i n t i m l e v e l e t i n t é z e t t a n n a k i d e j é n h o z z á. F u t t a k y ö z v e g y e P e w n y I r é n o p e r a h á z i é n e k e s n ő, f é r j e i r a t a i t r e n d e z t e t n i ó h a j t v á n, e c z é l b ó l F r a e n k l S á n d o r f ő v á r o s i ü g y v é d h e z f o r d u l t s a z o k a t n e k i a t r ó n ö r ö k ö s l e v e l e i v e l e g y ű t t á t a d t a. A z ü g y v é d f e l i s m e r v é n, h o g y a l e v e l e k n é m e l y i k e m e n n y i r e f o n t o s a z u r a l k o d ó h á z r a, á t n y u j t o t t a ő k e t a k i r á l y n a k, a k i t ő l k ö z s z ö n e t ű l e g y s z é p g y é m á n t g y ű r ű t k a p o t t.

Néhány hete a kabinetiroda egy könyv kefelevonatát kapta s az ehhez mellékelt levél figyelmeztette a kabinetirodát, hogy ha a király nem veszi meg a trónörökösnek Futtakyhoz intézett leveleit tartalmazó könyvet, ez a könyv új évre megjelenik.

A zsaroló álnevű író kiletét nem sikerült megtudni. A könyv és a levél írójának előzőleg ismernie kellett a trónörökös leveleit, annyi bizonyos. — A gyanu B l u m P a u l á r a, F u t t a k y m á s o d i k f e l e s é g é r e i r á n y u l, k i f é r j e i r á n t e l v á l á s u k u t á n e n g e s z t e l h e t l e n g y ű l ö l e t t e l v i s e l t e t t.

A zsarolás fővárosszerte óriási szenzációt szült s azt mindenütt a legnagyobb megbotránkozással pertraktálják.

A szombathelyi dráma.

Szombathely, decz. 12. (Saj. tud. táv.) E g y h a d n a g y s e g y f ő h a d n a g y k ö z t m a v é r e s k a r d p á r b a j v o l t, a m e l y b e n m i n d k e t t e n s u l y o s a n m e g s e b e s ű l t e k. R e b e s g e t i k, h o g y e z a z a f t é r ö s s z e f ű g g é s b e n v a n P e t á k ü g y é v e l.

Peták lakásán a közismeretű dráma alkalmával négy tiszt volt jelen s ez utóbbit Peták szintén megsebesítette. Ez a tiszt elmenekült és eltűnt. A hadbíróság most vizsgálja a negyedik tiszt ügyét.

Fenyegető hírek.

Nagybecskerek, decz 12. (Saj. tud. táv.) A B e g a v e s z e d e l m e s e n á r a d s a v á r o s t e l ö n t é s s e l f e n y e g e t i. A T i s z a m é r s é k e l t e n á r a d, m i g a T e m e s 50 c e n t i m é t e r r e l e m e l k e d e t t.

Visszavont sértés.

Zágráb, december 12. (Saját tud. táv.) R a u c h a h o r v á t b á n e l l e n é b e n e l k ö v e t e t t s é r t é s t v i s s z a v o n t a s k i j e l e n t e t t e, h o g y b e s z é d é n e k e r r e v o n a t k o z ó r é s z e, a m e l y e t a b á n b e c s ű l e t b e l i t i s z t e a s é g é r ő l m o n d o t t, e l l e n k e z i k n é z e t é v e l.

Trautmansdorff herczeg. +

Bécs, december 12. (Saj. tud. táv.) T r a u t m a n s d o r f f h e r c z e g, a z u r a k h á z a n a k e l n ö k e m a r e g g e l f é l 5 ó r a k o r m e g h a l t.

Pyromanikus leány.

Budapest, december 12. (Saj. tud. táv.) A rendőrség elfogott egy Horváth Kati nevű 13 éves leányt, aki 11 gyújtogatást követett el. Legegette többek között szülei és rokonai lakásait is.

Kadpártaj.

Nylregyháza, december 12. (Saj. tud. táv.) Gál József tartalékos huszárhadnagy, kapos-mérői földbirtokos és Bulyovszky Károly huszárhadnagy közt ma kadpártaj volt. Az utóbbi könnyen megsértült.

A berlini botrány.

Berlin, december 12. (Saj. tud. táv.) A „Nationalzeitung” jelenti, hogy a „Deutsche Tageszeitung” ellen pert indítottak Marschal báró államtitkár és a külügyi hivatal megsértése miatt.

Az elsüllyedt gőzös.

Vigo, december 12. (Saj. tud. táv.) A tengerparton a „Salier” elsüllyedt hajó több utasának holttestét találták fel. A többi közt Vemp kapitány holttestét is, akinek órája fél 6 órakor állott meg.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Meghívó.

A gazdasági egyesület ülése.

Az aradi gazdasági egyesület folyó évi rendezés közgyűlés 1896. évi december hó 20-ik napján (vasárnap) délelőtt 10 órakor Aradon, a kereskedelmi és iparkamara üléstermében (Templom-utca, Minorita palota, 1. emelet) fogja megtartani, melyre az egyleti tag urak tisztelettel meghívotnak.

A napirend tárgyai:

1. A választmány jelentése múlt évi működéséről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése az egylet pénzügyi állapotáról.
3. A tisztikar és választmány lekötésének, valamint új tisztikar és választmány választása.
4. Határozat a gazdasági egyesületek országos szövetségébe belépés és ezzel kapcsolatban az alapszabályok kiegészítése.
5. Netáni indítványok.

Aradon. 1896. december hó 12.

Az igazgatóság.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes Lajos oszóg jelentése.

Budapest, december 12.

Gabonaárak: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedés jó volt, s az irányzat megszilárdult. Elkelt ca 12000 métermássa buza pár krral drágábban.

Zárul 12 órakor:

Osszi buza	8.14—8.15
Tavaszi buza	8.14—8.15
Buza május—június	8.14—8.15
Tavaszi tengeri	3.97—3.98
Osszi tengeri	3.97—3.98
Tavaszi zab	6.94—6.96
Osszi zab	6.94—6.96
Tavaszi rozs	6.81—6.82
Osszi rozs	6.81—6.82
Tavaszi repese	11.16—11.25

Határidő üzenet: Amerikából szilárd árat jelentettek, s nálunk is némi szilárd-sággal indult az üzlet, s közepes élénkség mellett szilárdan zárult is.

Ertéktesedő: Előnk forgalom mellett az árat állandóan szilárdak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	368.10
Magyar hitelrészvény	405
Osztrák államvasút	357.75
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—
Déli vasút	—

Erdélyi aranybányázat. Lapunk hirdetés rovatában közöljük a „Fortuna” aranybányászati társaság hirdetését, melyre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapítói a lehető legnagyobb óvatossággal és

körtekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerették a Szent-Endre nevű bányát, mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyszersmind nagyobb mennyiségű zuzó ércet is tartalmaz. E bányában három egész esztendőig folyt a feltárási munkálatok, s 60,000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltárják és átvizsgálják. Ezen munkálatok eredménye a lehető lekedvesőbb. — Remélni lehet, hogy e bánya, mely most már kellő üzemtökével és berendezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európa legjövendesebb aranybányái mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számában közölt hirdetésből kitűnik, a részvényeknek csak a felét bocsátják aláírásra, míg a másik felét az igazgatóság és az alapítók maguknak tartják meg. A részvények névértékén, 25 koronájával bocsátatnak ki és így a kevésbbé vagyonosnak is módjában van egy jövendesebbnek ígérkező vállalatban részt venni. Az aláírás december hó 12-ikétől 20-ikáig lesz és az aláírt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetésben megjelölt helyre. A további feltételek az aláírási felhívásból tudhatók meg.

Budapesti gabnatőzsde.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása.

Budapest, december 12. d. u. 5 óra.

Buza bányási új	7.70—8.35
Buza tiszavidéki	7.95—8.40
Buza pestvidéki	7.90—8.40
Buza fejmeg, ei	7.90—8.35
Buza bácskai	8.—8.45
Rozs új, elsőrendű	6.65—6.70
Rozs új, másodrendű	6.60—6.65
Arpa takarmány	4.—4.85
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.70—6.20
Tengeri bányási	4.15—4.20
Tengeri másnemű	4.05—4.10
Káposzta-repese bányási	11.75—12.25
Köles	5.80—5.86
Buza március—április	—
Buza szeptember—október	8.14—8.16
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.90—6.92
Tengeri május—június	3.95—3.98
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	5.98—5.95
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repese augusztus—szeptember	11.15—11.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. K. (Arad) Munkácsy Mihály „Ecoe hormó festményének kitűnően sikerült másolatát melyet a minap Vermees Deszö mutatott be Aradon, a miről akkor lapunkban meg is emlékeztünk, Egyházy Ágoston és társa adta ki. Havi két forintos résletekben fizetve 32 forint a remek keretbe foglalt kép, ha azonban egyszerre fizet, a szokásos 10 százalékot elengedi a összeg.

Aradvárosi színház.

Bérlet 72. szám. Bérlet 72. szám.

Vasárnap, 1896. évi december 13-án

D. u. 3 1/2 órakor, fél árákkal:

Gróf Monte Christo.

Dráma 5 felvonásban. Dumas (Andor hasonló című regénye után írta: Megerle Teréz. Fordította: Lukácsy Mik-

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este 7 órakor, rendez árákkal:

Holtomiglan.

16a. Újlag átdolgozta és színre alkalmasta: Krecsányi L. Színmű dalokkal 4 felvonásban. Írta: Rutkay Gy.

Kezdeté 7 órakor.

Felölts szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Vese, húgyhólyag, húgydara és kösvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ártalmatlan, szeszmentes és grógyuszirtóval.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

MŰSOR

a „FEHER KERESZT” szálloda nagyterében

VASÁRNAP,

1896. december 13-án délután 5 órakor tanadó

UNGER MOR

hegeiütművész

HANGVERSENYÉK

UNGER OTTILIA

urnő hangversenyénekese, nő

Schreyer Harry és Müttermüller József

tanárok szives közreműködése mellett. 161

1. Sonate opus 8. Grieg:öl előadják: Unger Mór és Schreyer Harry tanárok.

1. a) Románosa a Paraszt becsület operából Mascagnitól. b) Csendes mint az éj, Bohmtól. Unger Ottília urnő.

3. „Chaconne,” hegedűre kíséret nélkül. Unger Mór.

4. Gordonka-hangverseny A moll) Goltzmauntól, előadja Müttermüller József.

5. Faust. Abránd Wientamtkitől, Unger Mór.

6. a) Aria Sába királynéből. b) Csalogánydal, Káldytól. c) Madár az erdőben, Taubertől, Eneklí Unger Ottília urnő.

7. Paganini variációk, előadja Unger Mór.

HELYÁRAK:

Körszék 2 frt. — Zártszék 1 frt 50 kr. — Számolatlan hely 1 frt. — Belépti-jegy 60 kr.

Szives tudomásul!

Az aradi Központi nagy szálló vezetését Zemplényi Sándor igazgató kilépése folytán a mai naptól fogva a „Szálloda szövetkezet” mint tulajdonos, házi közlésbe vette: s így azon kellemes, helyzetbe jutott, hogy úgy a szobák- valamint az Etterem és kávéház árjegyzékeit tetemesen leszállította.

Ezen sok gondnal és kényelemmel rendezett fényes szállót a kor igényeinek megfelelő szobái kitűnő konyhája italai s pontos kiszolgálása mellett a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlja

A Központi Szálloda szövetkezet igazgatósága.

1681

Társasestélyekre, multságokra, nagy díszterem-villanyvilágítás és gőzfűtéssel áll rendelkezésére a n. é. közönségnek.

Ma vasárnap Spatenbrauchi-sör csapolás.

Ügyvédi irodámba

kamarailag bejegyezhető és gyakorlati teljes képzettséggel bíró

ügyvédjelölt

uj évtől kezdve alkalmazást nyerhet.

Dr. Barabás Béla,

ügyvéd.

1652

Arad, Kiskörut 7-ik szám.

KIS LOTTO.

Bécsi:

87, 15, 25, 14, 32.

Temesvári:

57, 4, 20, 78, 52.

Félszázad óta

kitűnőnek elismert 1603

Arany érem Dr. Sichulski-féle Érdem érem
Pécs 1888. Temevár 1889.

Arczkenős és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírűk és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használhatók szepeő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandolapörpa szappan 25 kr.

Joliessante-Crème

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségnek előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. 1 üveg ára 1 frt 55 kr.

Joliessante-Puder

fehér, rózsaszín és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Joliessante-Fogpor

levegészegesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és büszködésük eltávolítása s megóvására, mely által egyúttal a foghúsra is legjótékonyabb halást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Joliessante-Szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, va amint előmozdítja s emeli annak friss üde, kinézését. Kivánatra mindadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes s színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán, Aradon Gutori Földes Kelemen gyógyszerésztárban.

„ARADI LOUVRE“

férfi-divat, cipő- és kalap-raktár
Aradon, Andrassy-tér 17.

A téli idény

alkalmával felhívom a n. é. közönség figyelmét, rendkívül

nagy raktáramra,

és jutányos bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat eredeti gyári árral adhatom.

Helybeli vevőim kényelmére választás végett házhoz küldök és vidéki megrendeléseket pontosan eszközöltek.

Kiváló tisztelettel

1400 **Márkus Lajos.**

Telefon 885!

Női cipők 2.80, 3.- 3.50, 4.-
Férfi cipők 2.80, 3.-, 3.25, 3.50, 4.-
Gyermek cipők —.60, —.80, 1.20, 1.50, 2.-
Kalapok —.80, 1.-, 1.20 1.50 2.-, 3.-, 3.50.
Ingek 1.10 1.30, 1.50, 1.80, 2.-.
Gummi cipők, esernyők, keztük, nyak-
kötők stb. igen olcsó árban.

„A vörös csillaghoz.“

Bátorkodom a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy

Andrassy-tér 18. sz. a. (Habereger-palota)

Institoris Antal

törvényszékieljegyzett cég a'att egy

női- és férfi-divat-, vászon-, fehérnemű- és pipere
üzletet nyitottam.

Előnyös összeköttetésem elsőrangú gyárosokkal, valamint ke'ő forgalmi tőke, nemkülömben szolid üzletelvem azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy főntnevezett szakbavágó összes cikkeket s főleg minden

SAISON UJDONSÁGOT

a legfinomabb izlésnek megfelelőleg a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére bocsájtom. Becses pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

INSTITORIS ANTAL,

Andrassy-tér 18. «a vörös csillaghoz»

1444

Szolid és pontos kiszolgálás!

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

HAJEK ANTAL

üveg és porcellán kereskedésbe

Arad, üveg udvar, Forray-utca 7. szám alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni
ujjonnan érkezett

Árúimra,
melyek olcsóságuk és czélszerűségük végett igen alkalmasak
karácsonyi és ujévi ajándékoknak.

A nagyérdemű közönség szives látogatását kérve maradtam

Kiváló tisztelettel

HAJEK ANTAL,

Arad, üveg udvar.

1676

Telefon szám 247.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tömör arany jeggyürüim 3 frttól feljebb.

Karácsonyi ajándékokul

ajánlom rendkívül diszes választékul

ékszer-, arany-, ezüst- és zsebóra- raktáramat
csodálatos olcsó áron

a nagyérdemű közönség szives figyelmébe és kérem nagyérdemű látogatásával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Weinberger Ferencz,

Arad, Andrassy-tér, a »Központi szálloda« palotájában.

1665

Minden tárgy a m. kir. fő-fémjelző-hivatal által hitelesítve.

Minden tárgy irásbeli jótállás mellett adatik el.

Ujdonságok, alkalmi ajándékok.

Szabott árák!

Szabott árák!

Pontos kiszolgálás.

Szolid árák.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

Nagy karácsonyi vásár!

KILÉNYI R. ÉS REICH J.

Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Rendkívüli mélyen leszállított árak mellett
nagy karácsonyi vásár

van rendezve, mely a legdusabb választékot nyújtja.

A verseny nélküli olcsó áraknál fogva
karácsonyi ajándékokra

alkalmasak, s ezennel meghívjuk az igen tisztelt közönséget.

Tisztelettel kérünk a cégre ügyelni.

Karácsonyi vásár.

KILÉNYI R. és REICH J.

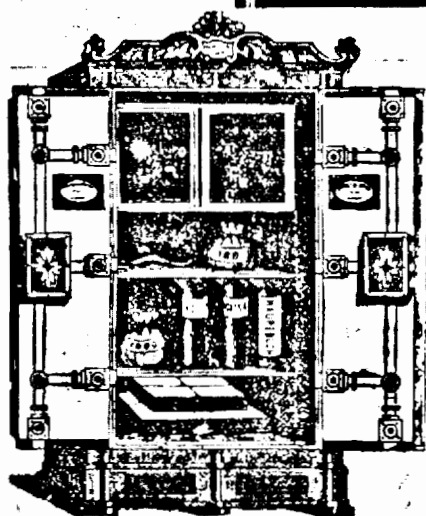
Színház-épület, a 13 vértanu szoborral szemben.

Külön osztály 7, 15, 30 és 50 kros tárgyakból.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A os. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvadászok szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Közsegek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
 és pénzszekrények
 gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindenemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez azalkalmas kiegészítők. 581

SINGER L. S.

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság.

PROSPECTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság cég alatt az évi november hónap 19-én Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző közbejöttével és hivatalos helyiségben

2,000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével részvénytársaság alakult, melynek célját az erdélyi aranybánya-ipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre nevű aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben ké ezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek dacára a bányászat a leghihetlenebb módon primitív. Egy bányának sincs üzemi tőkéje, egynek sincsenek gépei, a szómalmok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranyt több mint a fele vessz. ndóbe megy.

Az eljárás mellett is több mint 14 méterméza aranyat produkál három millió korona értékben az a kisiben való bányászkodás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bánya van erősebb, még pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ismerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek dacára is nagy jövedelmeket értek el, 20-30 százalékat osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai tőke ezekkel a bányákkal foglalkozsék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesítése nagy anyagi hasznot is biztosít. A társaság, mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvétele szerződést kötött, s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tőzsomszédos a Szent-Endre bányával a Concordia-bánya, mely több millió forint értékű aranyat adott. A Concordia bánya részvényesei jobbára vidékbeli parasztsmberek, az ettőlőkjük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztanak s gépeik sincsenek, mégis huss esztendőn keresztül évente 400-600.000 koronát osztottak egymás között tiszta haszon gyanánt.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában, s az új társulat megfelelő üzletkével és a legújabb rendszerű szómalmokkal fogja folytatni az üzemet.

Myoc aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek, s melyek emitt is aranyban gazdagok, s ugyanolyan arany mennyiséget fognak adni, mint a Concordia.

E bánya felől St. Ludwig Ralner bécsi ismert szakértő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyi atkozatot teszi:

„Az V-ik te érről jelentésemben befejezett s a talam sajátkezűleg lezsedett anyag 23 gr. finom aranyat adott egy tonnára, melyből 174 gr. foncsorítható arany volt 2853 frt értékben, 56 gr. pedig kötött állapotban levő arany 840 frt értékben. Gyakorlatban ebből 70% azaz 2585 frt érték lesz kinyerhető.

Ugyancsak a következőket írja:

„Tőkével rendelkező és észszerűen vezetett bányavállalatok számára Erdély rendkívül halás tatar, csak érteni kell bevárat türelemmel a kedvező pillanatot, s adandó alkalommal gyorsan cselekedni. Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy a Szt-Endre bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bányavállalatai közé méltán lesz sorolható.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

E prospektus alapján alólírott syndikátus az az évi november 19-én 2,000.000 korona teljesen befizetett részvénytőkével megalakult és a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyzett

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság

40.000 db 25 korona névértékű részvényére ezenel aláírási felhívást bocsátanak ki.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság 2,000.000 korona alaptőkével egyelőre 80 évi időtartamra alakult meg. E 2,000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 darab 25 korona névértékű részvényre.

A részvényeket 25 koronájával = 12 frt 50 kr bocsátjuk a közönség rendelkezésére, hogy így a kevésbbé vagyonos közönség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmú kővek pe dányai a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodájában Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz. a hivatalos órák alatt d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig megteintethetők.

A részvénytársaság 80.000 darab részvényből részen az igazgatóság, részen pedig az alólírottak által képviselt syndikátus 40.000 érbot egyelőre magtuknak tartanak meg.

Az aláírások a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire folyó évi

december hó 12-től bezárólag december hó 20-ikáig tartanak. A írási bejelentéseket és befizetéseket elfogad a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodája: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

Az aláírásnál minden egyes aláírt 25 korona = 12 frt 50 kr. névértékű részvényre 12 korona = 6 frt fizetendő le. A többi 6 frt 50 kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-ikeig teljesítendő. Az aláírók jogosítva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjejenésük után azonnal kismegítatnak.

Magától értetődik, hogy az alólírottak által képviselt syndikátus fentartja magának azt a jogot, hogy az aláírásokat a jegyzések mérve szerint lezállítsa. A jegyzésekről esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláírókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság syndikátusa.

A bánya öt közép bányatárból áll s több mint 75.000 m² méter felülettel bír, úgy, hogy sok esztendőre elegendő szómalmot bir szállítani. A „Fortuna“ részvénytársulat 2,000.000 korona alaptőkével alakult meg, úgy, hogy elegendő üzleti tőke álljon rendelkezésre és a szükséges gépek, szómalmok a legjobb rendszer szerint megépíthetők legyenek. Az alakuló közgyűlésen az alólírott igazgatóság és felügyelő-bizottság választott meg.

A szómalmok úgy lesznek berendezve, hogy naponta 80 tonna ércet dolgozzanak fel.

E műve et mellett a társulatnak rendkívül fényes prosperálás ígérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a várandó haszon a következő számtételeket mutatja:

Egy tonna érc áttag . . . . . 51 korona 70 fillér
Értékű aranyat ad, vagyis 80 tonna érc . . . . . 4136 korona — fillér
Értékű aranyat.

Tonnánkénti költség (az összes kiadások betudásával) 12 korona . . . . . = 960 korona — fillér

Marad naponta . . . . . 3176 korona — fillér

Ez kitevő 360 munkanapon át (az üzem folytonos) kerak 1,111,600 koronát.

E számításnál azonban csak a szómalmokban található arany vétetett tekintetbe; mind a mellett egy a Szent-Endre bányában, mint a tőzsomszédos Concordiában tőmérdek szabadarany fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak 25%-ával számítjuk, vagyis 277,900 koronával, akkor is mindezek szerint 1,381,500 koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyereség pora arany e számításban szintén nem vétetett tekintetbe. Ennek értéke is emeloi fogja a fenti összeget 8-10%-kal. Ha tehát a várandó évenkénti tiszta hasznot

1.200.000 koronára

teszszük, úgy ez szigoruan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének 60%-nyi jövede mezősége tökéletesen biztosítva mutatkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint 2,000.000 korona teljesen befizetett alaptőkével, egyelőre 80 évi időtartamra alakult meg. E 2,000.000 korona részvénytőke felosztatik 80.000 db 25 korona névértékű részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnék, és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzététetni.

Az igazgatóság:

Hg. Batthyány-Strattmann Ödön, Böer Béla, Gr. Festetics Géza,
elnök. . . . . Abrudbánya polgármestere.

Gr. Berchtold Miklós, Hammond Eduard P. T., Langerman James W. S.,
az északamerikai Egyesült-Államok San-Franciskóból.
volt főkonzulja.

A felügyelő-bizottság:

Kálnoki Henrik, Holtey Jenő, Grátzy János,
elnök. . . . .

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság

részvényeladási syndikátusának

Budapesten,
V., Fűrdő-utca 4.

A ólírott a mellékelt prospektus és aláírási felhívás értelmében

a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeiből: ezenel . . . . . drb, azaz

. . . . . drb 25 korona névértékű részvényt veszek és

kötelezem magam jelen aláírással egyidejűleg minden 25 korona

névérték után 12 koronát, összesen . . . . . koronát a további

részvényenkint 18 koronát, azaz . . . . . koronát, pedig

legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-

Részvény-Társaság hivatalos helyiségében (Budapest

V., Fűrdő-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláírás: . . . . .

Czím: . . . . .

Ez a levél közzéteve és aláírva „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság címére (Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.) beiktendő.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Aradon

26939/L. szám.

Pályázati hirdetés.

A Radna állomásunkon szervezendő osztály-mérnökségnél 1897. évi január hó 1-re egy irodaszolgái állás rész betöltendő, melyre 250 frt. évi fizetés, 60 rtt. lakbér és szolgálati egyenruha élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal ellátott altsztek ezen állás betöltésénél előbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altszteket, kik az 1873 évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat a melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg nem haladó koron és ép egészséges testalkaton kívül a magyar írás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá magyar honosságuk okmányilag igazolandó — következő czim alatt:

„A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon» egkésőbb folyó évi december hó 15-ig terjesszék be, minthogy az ezen határon túl, vagy jogosulatlan pályázóktól beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak

Az igazolványos kiszolgált katonai altsztek pályázati kérvényei mel' ekleteikkel együtt bélyegmentesek.

Közöljük végül, hogy a polgári állásra jogosító igazolvánnyal ellátott azon közös hadseregbeli, haditengerészeti és honvédségi kiszolgált katonai altsztek, kik a katonaságtól közvetlenül a szolgálattal megszakítása nélkül lépnek át szolgálatunkba, véglegesítésük esetében és át lépésükkor 45-ik életévüket még túl nem haladták, a katonai szolgálatban töltött idejük az alapszabályszerű utánfizetés befizetése mellett nyugdíjjogosult idejükbe beszámíttatik.

Aradon, 1896. november hó 29 én.

A magy. kir. államvasutak Üzletvezetősége.

Házimesteri

állást keres

egy jó bizonyítványokkal

ellátott

1628

egyén.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Kitüntette!

Fenáll 1879. óta.

A legszebb, legillőbb és legelmesebb

KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

egy életnagyságu családi arckép, mely hoszánk küldött bármily fénykép után elkészítetik. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emléknak annál is inkább alkalmas, miután egy ily arckép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szobadísz és a legalkalmasabb nász-, névnap, születésnap, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halottainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja.

Hú hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krótarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arcképek finom festékek legmérsékeltbbjában. — Szállítási határidő 10—14 napig. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried kitüntett arcképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerő levél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

Az önnél rendelt olajfestmény arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és műtermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 8. Tallán Béla Somogym. főispánja. (Most B.-Gyulán.)	A szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerszeg, 1896. évi június 27-én. Gézony László megyei főjegyző.	A nekem szállított arcképért teljes elismerésem nyilvánítom. Podolin. Dr. Csáky Károly kórosvos.	Öszinte köszönetem a nekem szállított nagyszerű kivitelű arcképért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. Bátori Lajos a „Zalai Közlöny” szerkesztője.	Az arcképpel meg vagyok elégedve s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. Bartusok Iván Jellacic-tér 1.	A hoszánt szállított szülőim arcképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 8-án. Braun Herman cs. és kir. katonai élelmezési tiszt.
A műtermében készült arcképpel rendkívül meg vagyok elégedve. Pécsét, 1896. novemb. Dr. Debszay Anton, kanonok.	Az önnél megrendelt arckép megelégedésemre elkészítetett. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. Brodjevin Lajos bornagykereskedő Ilica 28.	A nekem szállított arcképek kitűnően vannak elkészítve. Petőnyi Ottó Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapestben.	Arcképeink jó kiviteléért elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi december hó 2-án. Csizsinszky Ágost. állami ügyész.	Az arcképet megkaptam. Általános tesztesben részesültem. Székely József mérnök, Szamos-Ujvár.	Szüleim arcképe, úgy a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelben nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi december hó 23-én. Breyer Markó.
A fénykép után készített életnagyságu olajfestmény arcképek kitűnőek. Horvátkereszt, 1895. I/5. Eloch Károly, káplán.	Az arcképeket megkaptam és teljes megelégedésemre nyilvánítom. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1893. febr. 8. Bauer P. János vaakereskedő.	Az életnagyságu arckép, melyet egy kis fénykép után készített jó és szép kivitelénél fogva nagy örömet szerzett. N.-Szabon, 1891. szept. 10. Schwabe Hermann ékszerész.	Fénykép után készített életnagyságu arckép kitűnően van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Besztercze, 1892. évi augusztus 15-én. Dr. Ziegler G. városi orvos.	Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arcképem, melyet ön egy kis fénykép után készített, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. Heismann Teréz főherceg Frigyesnél 20.	A nekem szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. Hellwig Gyula Kolozsvár.

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyítják cégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszebb és legillőbb arcképeket tudok tovább is ajánlani.

Magy. kir. államvasutak.

Magyar királyi államvasutak Üzletv. Aradon.

137218/96.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a III. osztályú személykocsikban és ajtók elé való sárgyékényekből felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező cikkekét előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokhoz valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbezerzési (A V) szakosztályánál (Budapest, Andrási út 73 sz. II. emelet 54 ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított ívenként 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel elátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi december hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbezerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el: „Ajánlat 137218/96, számhoz.”

Bánatpénzül az ajánlott árú értékének 5%-ka legkésőbb 1896 évi december hó 9-ig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módok betartása mellett állítatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az elírt bánatpénz nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. október hóban.

Az igazgatóság.

27271—I. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt üzletvezetőség területén, a pályafentartásnál 1897 évi január hó 1-vel betöltendő két műszaki díjnoki állásra ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen állások mindegyikével utólagos havi részletekben főyosítandó 2 frt. napidíj élvezete van egybekötve.

Pályázók okmányilag igazolni tartoznak, hogy 18-ik életévüket meghaladták; magyar honpolgárok és a hivatalos magyar nyelvet szóval és írásban bírják; feddhetlen előéletűek; pályaeorvos által bizonyított ép és egészséges testalkattal bírnak.

Minősítés tekintetében az oklevéllel még nem bíró végzett műegyetemi hallgatók, valamint azok is elsőbbséggel bírnak, kik műszaki rajzolói minőségben már alkalmazva voltak s erről megfelelő szolgálati bizonyítványt mutatnak be.

Magára a kérvényre 50 kr. a bélyeggel még el nem látott mellékletekre pedig egyenként 15 kr. bélyeg teendő.

Felhívjuk a pályázni óhajtókat, hogy az iránti kérvényüket kellően felszerelve, a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez legkésőbb folyó évi december hó 20-ig nyújtsák be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Aradon, 1896. december hó 2-án.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

SEM A MUSZKA, SEM A TÖRÖK,

hanem

karácsony és újév jön!

Mit is vegyünk ajándékul? — Ez a nagy napikérdés?
Csupa gond, fejtörés és főfájás! —
Ez ellen pedig hasztalan az Antipirin?!
Ettől a bajtól egyedül szabadulni!

BRAUN J. és TESTVÉRE ÁRUHÁZÁBAN

színház-épület, Atzél Péter-utczában,

hol szegény és gazdag, fiatal és öreg dus váasztékú raktárt talál a legizlésteljesebb, legolcsóbb és legmeglepőbb ajándékokra! u. m.:

Sima és mintázott blous selymek 75 kr.
Vászon női ingek 50 krtól 1-80 frtig.
Battisat kötények 25 krtól 80 krig.
Legfinomabb fekete kötények 80 krtól 1-20 frtig.
Flanel Jouponok 1-30 frt.
Selyem fejkendők 90 krtól 2-25 frtig.
Finom chiffon és vászon zsebkendők 1 fttől 3-50 frtig.
Báli battisat zsebkendők 1-80 fttől 2-40 frtig.

Legfinom. selyem echarpok 1-80 fttől 4-50 frtig.
Berliner echarpok 1 fttől 1-80 frtig.
Egész gyapju harsenyak 25 krtól 75 krig.
Kötött keztük 40 krtól 80 krig.
Egész vég himzősek 30 krtól 2 frtig.
Finom selyem ernyők 1-50 fttől 4 frtig.

Tiszta gyapju férfi alsó ing 70 krtól 2 frtig.
Tiszta gyapju férfi alsó nadrág 70 krtól 2.25 frtig.
Legfinomabb chiffon férfi ing 1 fttől 2 frtig.
Legfinomabb szines férfi ing 1-20 fttől 2 frtig.
Finom fehér battisat nyakendők 15 kr.
Elegans selyem nyakendők 25 krtól 80 krig.
Kötött férfi keztük 35 krtól 1 frtig.

Ezen kívül pedig még sárzipők (galocsi), finom glacé keztük, párfümekek, illatszerek, női és gyermek camasni és sok más itt fel nem sorolt áruk legolcsóbb bevásárlási forrása!

Kérve a n. é. közönséget, bizalomteljesen üzletünket b. látogatásával és partfogásával megtisztelni, maradtunk kiváló tisztelettel.

Braun J. és testvére

női és férfi-divat és rövidáru üzlet.

1676

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel azonnal elintéztetnek.

meghívókat, tanczmendeket,

különféle kisebb és nagyobb

nyomtatványokat

díszes és legizlésebb kiállításban igen olcsón készít az

„Aradi nyomda részvénytársaság.”

(Csanádi vasut palotájában.)

26938/1896.

Pályázati hirdetmény.

A nm. m. kir. honvédelmi Miniszteriumnak 67801/96 szám intézvénye nyomán ezennel közhírré tétetik hogy háboru idején a katonai élelmező tisztviselőknak, beálló nagyobb szükséglet fedezhetése céljából és hogy a mostani élelmező szolgálatra alkalmas egyének a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. t. cz. 9 §-a értelmében már békében ktelölhetőek legyenek: a népfelkelő kötelezettségben álló azon állampolgárok, kik népfelkelő kötelezettségüket háboru idején élelmező tisztviselői minőségben óhajtják teljesíteni ezen hadi szolgálatra már békében megfelelő kiképzést nyerhetnek, ha arra önként jelentkeznek.

A felvételi feltételeket tartalmazó részletes pályázati hirdetmény a városi levéltárban I 51/1893, irattári jel a:att van elhelyezve, hol azt az érdekeltek betekintheik.

Arad, 1896. november, 25.

IA városi tanács.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratórium a
Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánkozik minden bárhol és bárk által hirdett gyógyszer-küldönlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kossorustak. Mind az ő világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb aszidideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszere — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatrik fogcseppje Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs Az arcon mutatkozó májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden másért felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Válódítóka Kitűnő orvosságok, dr. Szabó Gyula világhírű pinocéjéből. Ára 1 üveg 3 és 6 frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajonár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasoxydtartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 4% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tűzek Füst és szag nélkül, vörös, fehér és sárga színben. Egy kr. 4 frt.

Magnesium fáklják 150 normal gyertyafényvel. Hat percesig 1 db 60 kr. 12 percesig 1 db 1 frt 10 kr. 24 percesig 1 db 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsam A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer Mindenféle meghűlésből eredt rheumás és olyan fájdalmak ellen igen hatásos és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Minden gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek.

Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsgálásra gúsbának elfogadtatnak és lekiismeretesen tesztelnek.

4609/1896.

Felhívás.

Tósmagi vagy Tasmagi Julianna battonyai születésű 15 éves hajadonnak azon bejelentése nyomán, — amely szerint f. é. október hó 17-én egy aradi gazdának, — kihez szolgálatba szegődött, cselédkönyvét átadta, de kihez be nem léphetett, mivel annak lakására nem talált, — felhívatik az illető felfogadó, hogy nevezett cselédnek szolgálati könyvecskéjét a hivatalnál beszoigáltassa, mert ellenesetben a könyv semmisnek fog nyilváníttatni.

Arad, szab. kir. város kapitányi hivatalától, 1896, december 10.

Sarlot,
főkapitány.

24886/1896.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 58704/896. szám alatt kelt rendelete alapján közhírré tesszük, hogy Nagyszombat rendezett tanácsú város területén a házalás betiltatott.

Arad, 1896. évi november 5.

A városi tanács.

Van szerencsém az ünnepek alkalmával nagy választékban

szigoruan eredeti

muszka-magyarádi fehér

asztali- és kabinet-borokat

1811-ig visszamenőleg, továbbá

ménés-gyoroki asztali- és csemege-borokat

és pedig:

vörös asztali borokat	50 kr, 60 kr, 70 kr és 1 frt,
1885. évi mászlást félaszu	1 frt 25 kr,
1868. évi ménesi aszu	4 frt — kr,
1837. évi ménesi essenz, jobb mint a malaga	7 frt — kr,
Ruszi aszu	1 frt — kr,

továbbá nagy választékban

Tokai Cherry, Madeira, Malaga-Lunell,

bel- és külföldi pezsgőt,

Bordeaux-Rajnai borokat,

nemkülönbön egész

ó-rum, ménesi cognac és szilvóriumot ajánlani.

Kiváló tisztelettel

DOMANY JÓZSEF,

csász. és kir. udvari borszállító.

1679

3261/1896.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél a ujonnan szervezett 800 frt. évi fizetés szabad lakás s ellátással javadalmazott árvaházi igazgatói állás betöltendő lévén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajják, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám folyó évi december hó 31-ig bemutassák.

Pályázati feltételek:

A magyar nyelv teljes bírása fedhetlen jellem, tanítói oklevél s három évi tanítói gyakorlatnak ugyanannak igazolása, hogy a pályázó a háziipart, kertészetet és az éneket is tanítani képes.

Arad, 1896. nov. 28.

Salacz Gyula
királyi tanácsos
polgármester.

CSAKIS a „JOKEY“-nál

Aradon, Andrassy-tér 15. sz.

a „Nádor szállóval“ szemben
lehet a legszebb és legizlésteljesebb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyakat
beszerezni

U. m. albumok, íromappák, képkeretek, ékszer és varró-dobozok, pelusch, bőr és tveggbő író- és dohányzó készletek, ezüst foggantyus sétabotok, bőr és celoloid, pénz- és szivartárczák, bronz dísz asztalkák, háromrétű tükrök, írókészletek stb. s számtalan e szakmához tartozó diszműtárgyak.

Nagy választék

gyermekjátékokban.

A vevők kényelmére az üzletben minden tárgy nyitva.

Becses pártfogásért esdve kiváló tisztelettel

KOCIZKY M.

1658

Karácsonyi és újévi ajándékok.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI

1667

ÉKSZERÉSZEK.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

BUDAPEST,

IV., KRISTÓFTÉR 2. SZÁM.

FIÓK-ÜZLET:

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14 SZ.

HERMAN-UDVÁR.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Legolcsóbb s legjobb fűtőanyag,

PIRSZÉN

árusítja az aradi légszuszogógyár.

100 kgr.-ként

kicsinyben	2 frt	a gyárban
500 kgr.-nyi vételnél	1 „ 80 kr.	
5000 „ „	1 „ 80 „	házhoz vagy az aradi vasut-
10000 „ „	1 „ 70 „	állomásra szállítva.

készpénz fizetés mellett.

A kályháknak pirszénfűtésre való, esetleg szükséges belső átalakítását csekély költségen eszközöljük.

1606

Az igazgatóság.

A közeledő

karácsonyi és újévi ünnepek,

valamint az előrehaladott évad miatt bátorkodunk

divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi- és fehérenemű-üzletünkre

a nagyérdemű közönség, valamint igen tisztelt vevőink szives figyelmét föl hívni. — Raktárunkon, mely nevezett szakbavágó cikkekkel dusan föl van szerelve, állandóan nagy választékot tartunk alatt következő cikkekkel, s úgy előnyös összeköttetések, mint általánosan ösmert szolid üzletelvéink, mely szerint főtelevésünk **kevés haszonnal mellett nagy forgalmat** elérni, azon keillemes helyzetbe juttatnak üzletünkben összes árukat

olcsóbban mint bárhol

szolgálhatni és pedig:

Női ruhaszövetek, lodenok, flanelok, casánok, cheviottok, fekete alapin és ternók, vreppek a legfinabbtól a legolcsóbbig. — Valódi szintartó barchettek és voilok. Legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavaszok, asztalneműek és törülközők, ágy garnitúrák függönyök és szőnyegok, paplanok, berliner, posztó, selyem, plüss, chenilia kendők és sálak, női-, férfi és gyermek harisnyák és keztyűk, trico ingek és nadrágok, fiú és gyermekruhák, kalapok, sapkák, szőrme galérok, muffok, férfi, női és gyermek fehéreneműek, szallagok, csipkék és virágok, illatszerek, szappanok, pipere tárgyak, esőernyők, gallérok, kézelők, nyakkendők, pénz- és dohánytárczák, evőeszközök, kötő- és horgoló pamutok és selymek, bajusz-, fog-, fej-, köröm és ruha-kéfék, zsebkések, utazóeszközök, valamint férfi és női szabókellékek és még számtalan itt fel nem sorolt s a női és férfi divat, kézmű, rövidáru, norinbergi és fehérenemű szakbavágó összes cikkek.

Midőn üzletünket újból b. figyelmükbe ajánljuk, s a n. é. közönségnek eddig irántunk tanúsított szives pártfogását megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fentartani, miért is mint eddig, úgy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk.

KILÉNYI C. és TARSA,

ARAD, Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

A „kék golyó”-hoz.

A nagyenyedi kir. országos fegyintézet harisnyakötőgyár egyedüli képviselője Arad és vidéke részére.

1670

Telefon szám III.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Margit-Créme legjobb arc crème, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szepelő, májfoltok, pattanások, bőr atka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer bőrpattanások, arc és kéz vörössédes, napbarnítás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szepelővel vagy májfoltokkal fedett arc 3—4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Margit-Créme teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arc nem lesz olyan fényes mint más crémekből, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1. frt, kicsi 50 kr.

Margit-hőlgypor fehér, rózsás és crémé 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Üres tégelyek más gyógyszertárban Margit crémmel meg nem tölthetnek.

Kapható Demkó G., Brunner C., Ernyei Gy., Fejér Gy., Maresch, Obetko, Ring Lajos, Vasóczy és Nadler, Hajós Árpád, VOJTEK és WEISZ uraknál.

13608/896 kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. ministerium 1884 évi 39523 sz. a. kelt intézménye alapján az 1896. évben fizetett III ad osztályu kereseti adó összegnek azon minimuma, mely Arad sz. kir. város területén lakó iparosokat és keretkedőket iparhatósági megbízottakká leendő megválasztása képesíti, 15 frtban leendő megállapítva; az 1885 évi 52211 sz. a. kibocsájtott miniszteri rendelet értelmében és figyelemmel az 1884 évi XVII. t. cz. 169 évi 172 §-ában foglaltakra, Arad város területén 20 rendes és 2 pótlag iparos és kereskedő választandó, mint iparhatósági megbízott kik működésüket 1897 évi január hó 1-én kezdendik meg.

Az aradvárosi iparhatóság melé az 1884 § XVII. t. cz. 169 §-a. az aradi járás szolgabírói hivatala, mint iparhatóság mellé az idézett törvény 172 §-a értelmében 20—20 iparhatósági megbízottnak és 4 póttagnak választására 1896. évi december hó 29. napjának d. e. 11 óráját tüzöm ki s arra a helybeli iparos és kereskedő urakat mentől nagyobb számban leendő megjelenésre felhívom.

A választás a városháza földszinti kistermében fog megejtetni.

Kelt Aradon, 1896. évi november hó 29-én a kayitányi hivatal, mint I-35 foku iparhatóság.

Sarlott
főkayitány.

Deutsch Testvérek

ARAD.

ARADON

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas
női divat kelme, selyem creton, barchet és férfiszövet

**maradékok
rendkívüli olcsó árak mellett.**

Bevásárlási iroda: Bécs, Aziendaudvar.

Raktárak: Bécs Goldschmiedgasse, Bécs Bauenmarkt. Temesvár: város, gyárváros, Józsefváros. Lugos, Karánsebes, Delta.

1896!

évben is ARADON

a legdiszesebb

karácsonyi ajándékok

a bölcsőtől kezdve a legmagasabb életkorig

Maresch Gyula

üzletében

most nem a vértanu szobor közelében,
hanem Atzél Péter- és Zrinyi-utcza sarkán,
a színház főbejáratával szemben. 1680

Gyártmányaim

világosvörte jóknak és olcsóknak vannak elismervel

Nickel Remontoir 3 frt 50 kr. Ezüst Remontoir ¹⁰⁰⁰/₁₀₀₀ 8 frt. Anker Remontoir Spirál Brequét 15 kő 10 frt, 16 kővel 1 Chatonnal „Glashütte” rendszer 12 frt. Ébresztő anker menet, világító I. minőség 1 frt 70 kr.

Szabályozó:

1 napi ütő szerkesztés 5 frt 75 kr.
10 „ „ „ 8 „ 50

Képes árjegysékek órákról, láncokról, arany és ezüst-neműekről a legfinomabb minőségig ingyen és bármentve. Meg nem felelő árak kicseréltetnek vagy az ár visszatérítetik. 1616

Karecker Jenő, óragyár,

Bregenz 146, a bodeni tó mellett.

REICH B. KÁROLY

Erdélyi és steieri

!pokróczok!

1678 olcsó árban
és legjobb minőségben
kaphatók

Reich B. Károly

üzletében

Arad, Szabadság-tér 1. szám alatt.